

Dünyada 8 Mart'tan yansıyanlar...

“2018 yılı bir kilometre taşıydı, 2019'da tarih yazıyoruz!”

8 Mart 2019 Dünya Emekçi Kadınlar Günü milyonlarca kadının hayatlarında ilk kez sokağa çıkarak taleplerini haykırdıkları bir mücadele günü oldu. Şiirleri, talepleri çok çeşitliydi ve bu da çok sayıda kadını örgütlerde ve derneklerde bir araya getirerek, güçlerini birleştirmelerine neden oldu.

Katılım geçen yıllara göre çok daha kitleseldi. Dikkat çeken bir diğer nokta ise genç kadınların eylemlere katılımının yoğunluğu. Kapitalizmin geleceğini çaldığı ve geleceğine sahip çıkmak için mücadeleye dört elle sarılan gençlik kitleleri 8 Mart'ta kadın işçi ve emekçilerle birlikte alanları doldurdu.

s.20

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2019 / 11
15 Mart 2019 • 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak41.net

Seçimler ve diktatörün bataklığı

Devlet kurumlarının zaten çoktandır çivisi çıkmış durumda. Yasalar AKP şefinin sözü karşısında yok hükmünde sayılıyor. Yargı Erdoğan'ın keyfine göre hareket eden bir engizisyon gibi işliyor. Burjuva medyanın büyük bir kısmı tetikçi üssü olarak hareket ediyor. Kalan bir iki gazete ve TV dışındakiler, gece gündüz AKP şefine kanalizasyon görevi icra ediyorlar. Bu tabloda yerel seçimlerin dahi “terör” demagojisiyle “beka” sorununa bağlanması, tek meşruiyet dayanağı olarak görülen sandıklardan zayıflayarak çıkma olasılığının yarattığı korkunun ürünüdür.

Açlık grevleri eylemi ve gerici-faşist kudurganlık

AKP-MHP faşist koalisyonu Kürt halkına ve kazanımlarına saldırarak tasfiye etmek, eşitlik ve özgürlük istemini boğmak istemektedir.

Bu düzen değişmedikçe emekçiler için çözüm yok!

Krizin faturasını kapitalistlere ödetmenin tek yolu, işçi sınıfı ve emekçilerin mücadele alanına çıkması, örgütlü mücadeleyi yükseltmesidir.

Genel grev karşısında geri adım ve istifa

Cezayir'de sosyal durgunluk döneminin sonuna gelmiş, düzen kolay kolay tesis edilemeyecek oranda yara almış durumdadır.

Seçimler ve diktatörün bataklığı

Düzen cephesindeki seçim “yarışı” iyice çığırından çıktı. Bunun asli sorumluluğunu, arsızca yalanlar savurmayı otomatığe bağlayan, kendi işlediğı günahları rakiplerine yükleyen, bam teline biraz dokunanları hapisle, belayla tehdit eden AKP şefi Tayyip Erdoğan taşıyor. Haftalardır “beka sorunu” ekseninde inanılmaz derecede kindar ve çirkef bir kampanya yürütüyor. Herhalde Türkiye, en tepedeki yöneticisi tarafından bu denli pişkince dipsiz yalan sağanağına tutulmamıştır.

“SEÇİM GAZASI”NDA HER YOL MÜBAH

Tayyip Erdoğan, kimyasını bozan Gezi dönemindeki halini bile fersah fersah geride bıraktı. O şirazesini yitirmiş halde konuştuğca çirkef yalanların doldurduğu bir bataklık büyüyor. Sınıf ve emekçilerin büyük bölümünü kirleten ve sersemleten bir bataklık bu. AKP şefi bu bataklıkta yalanlarının müptelasına dönüşenleri öteki kesimlere düşmanlaştırmak için de dozu sürekli arttırıyor. Son dozun içine kadınlarla ilgili sunturlu bir yalan ekledi. Sadece bir yalan da değil üstelik. 8 Mart’ta tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de meydanları dolduran, AKP iktidarında kronik hazımsızlık yaratan, din taciri gericiilerin yıllardır sayısız baskıyla, aşağılamayla, taciz-tecavüz-şiddet sarmalında hiçleştirilmeye çalışıldığı halde diz çöktüremediğı kadınlar, “ezana saygısızlık yaptılar” uydurmasıyla, gerici-faşist gruplara hedef gösterildiler.

Suriye’ye bir şekilde sefer hayali boşca çıkınca elde başka bir şey kalmadı tabii. Bir seçim döneminde savaş çığırtkanlığıyla körüklenecek şoven histeri “tabanda umulan konsolidasyon”u kolayca sağlayabilirdi, olmadı. 17 yıllık hükmetme ayrıcalığından ve gelinen yerde zulmün-zorbalığın yeni ciltlerini yazdıktan sonra mağduriyet edebiyatı zaten işlevini yitirmişti. Geriye dinsel gericilikle ve şoven milliyetçilikle alabildiğine kirletilmiş “benim milletim”in terör öcüsüyle hizada tutulması kaldı. Malzeme bundan ibaret olunca, AKP şefinin biat etmeyen herkesi, hatta kendi kumaşından partileri terörle suçlaması pek de şaşırtıcı olma-

sa gerek. (Bir de tabii oy karşılığı ahiretin berat belgesini vadedenler var ki, onların ifratı “imam ve cemaati” ilişkisiyle açıklanabilir.)

AKP iktidarı için “beka sorunu”nun kendi tabanında inandırıcı kılınmasına o kadar çok ihtiyaç var ki, ekonomik krizin sillesinden nasibini alan ve şimdiye kadar büyük bölümüyle dinsel gerici iktidarın oy deposu olan küçük esnaf dahi “terörist” ilan edildi. Meral Akşener’in görülmemiş pişkinlikle tehdit edilmesi, AKP şefinin terörist ilan edeyim derken kantarın topuzunu iyice kaçırıp sergilediğı “enayiliğı” meydanlarda çarpıcı bir şekilde ifşa etmesinden kaynaklanıyor.

DAYANAKSIZLARIN SANDIK TUTKUSU

Sermayenin diktatörü Tayyip Erdoğan’ın, Binali Yıldırım’a bile “Bu yalnızca bir yerel seçim kardeşim” derirtecek kadar zıvanadan çıkmasının nesnel bir mantığı var elbette. “Dinci-faşist iktidar bir dizi temel önemde yapısal zaafı maluldür. Her şeyden önce bir heterojen güçler koalisyonudur ve bu yapı gelişmelere de bağlı olarak çatlamalara müsaittir. Öte yandan bugünkü konuma, açıkça ilan edilmiş amaç ve hedefler üzerinden ve meşru yollardan değil, fakat bin türlü hile, yalan, aldatmaca ve ikiyüzlülükle ulaşılmıştır. Bu ise oturtulmaya çalışılan yeni rejimi, bunun için zorunlu moral güç ve dayanaklardan yoksun bırakmaktadır. Uzun iktidar yılları boyunca yarattığı toplumsal çürüme ve kokuşmanın ayyuka çıkması bunu ayrıca zora sokmaktadır. Önu zamanında tümü tarafından açılmış olsa da bugün sermayenin farklı kesimlerinin ortak çıkar, tercih ve iradesini gereğince yansıtamaması dinci-faşist iktidarın bir başka zaaf alanıdır.” (TKİP VI. Kongre Bildirgesi, tkip.org)

Devlet kurumlarının zaten çoktandır çivisi çıkmış durumda. Yasalar AKP şefinin sözü karşısında yok hükmünde sayılıyor. Yargı Erdoğan’ın keyfine göre hareket eden bir engizisyon gibi işliyor. Burjuva medyanın büyük bir kısmı tetikçi üssü olarak hareket ediyor. Kalan bir iki gazete ve TV dışındakiler, gece gündüz

AKP şefine kanalizasyon görevi icra ediyorlar.

Bu tabloda yerel seçimlerin dahi “terör” demagojisiyle “beka” sorununa bağlanması, tek meşruiyet dayanağı olarak görülen sandıklardan zayıflayarak çıkma olasılığının yarattığı korkunun ürünüdür. Düne kadar anket müptelası olan AKP şefinin birden anketlere düşman kesilmesi bu olasılığın hiç de yabana atlamayacağına bir itirafı aslında. Geçen yazdan bu yana işçi ve emekçi kitlelerin gündelik yaşamına bir karabasan gibi çöken ekonomik-mali krizin semptomları dahi yatıştırılmıyor. Her ne kadar “varlık kuyruğı” gibi absürt bir savunuya konu olsa da, tanzim satış kuyrukları işçi ve emekçi kesimin sürüklendiğı sefaletin bir aynası durumunda. Tüm çarpıtmalara ve hileli istatistiklere rağmen enflasyon sıçradığı dilimden aşağı çekilemiyor. Seçimlere kadar dizginlenmeye çalışılan zamlar engellenemiyor. İşsizlik rakamlarındaki tırmanış durdurulamıyor vb.

2018’in son çeyreğinde GSMH’nin %1,8 seviyesine gerilemiş olması, sanayi, inşaat, tarım, hizmet vb. sektörlerde yüzde 1-8 oranlarında yaşanan daralma, özel sektör yatırımlarında %13’ü bulan küçülme gibi son ekonomik göstergeler seçim sonrası döneme ertelenen faturaların ağırlığı konusunda yeterli bir fikir veriyor. İşçi sınıfı ve emekçi kitlelere baskı ve zorbalık dışında verecek hiçbir şeyi kalmamış sermaye iktidarı, hiç değilse ilk etapta “şanlı bir sandık zaferi”nin yaratacağı kolaylığı kaybetmek istemiyor. Ne yapıp edip bu riski ortadan kaldırmak, önümüzdeki dört yılı garantilemenin koşulu sayılıyor.

BATAKLIĞIN DAYANILMAZ ÇEKİMİ

Yıllardır hilelerle, oy hırsızlıklarıyla bizzat düzen kulvarında dahi hiçbir değeri kalmamış seçimlerin hâlâ da meşruiyet dayanağı sayılabilmesi ise düzen muhafetinin (ve en az onun kadar da reformist parlamenter avanaklığın) dinsel gerici-faşist rejime paha biçilmez katkısıdır. En soldan en sağa sözde muhalefetteki düzen partileri eşyanın tabiatı gereği ser-

maye düzeninin çıkarlarını kolluyorlar. Fakat söz konusu düzen gelinen yerde tam anlamıyla din istismarcısı faşistlerin bataklığına evrildiğı içindir ki, kendilerini AKP şefinin yalan sağanağına laf yetiştirmekten alamıyorlar. Onun yarattığı bataklık çoktandır onların siyaset yapma tarzlarını da belirliyor. Türkiye’nin gerçek sorunlarına ancak zorunlu durumlarda değinip geçmekle yetinmiyorlar. Kısacası Erdoğan/AKP iktidarı diğer partileri kendi belirlediğı kulvarda tutmayı, diğer bir deyimle kendi bataklığına hapsedmeyi başarıyor.

AKP karanlığının geleceğı, yalanla, çirkefle, hileyle oluşturulmuş bataklığın ne kadar ayakta tutulacağına bağlıdır. Beka denilen, esasta toplumu çürütüp kokuşturan bu bataklığın sürdürülmesidir. Orada din bezirganı diktatörün yalanlarına kanmayan, zorbalığa boyun eğmeyen, hilenin üstüne yürüyen, çürümeye ve kokuşmaya direnen herkes haindir, düşmandır, “terörist”tir. Her bakımdan daha ağır çalışma ve yaşam koşullarının dayatılmak zorunda olduğu önümüzdeki yıllar boyunca dinsel gerici-faşist rejimin ayakta kalmasının bundan başka bir yolu da yoktur.

Halihazırda işçi sınıfı ve emekçilerin geniş kesimlerinin, ideolojik ve kültürel olarak gerici-faşist bataklığın yaydığı iğrenç zehirle sersemletilip rızalarının alınabilmesi, tek adam diktatörlüğünün tek güvencesidir. Fakat işçi sınıfı ve emekçi kitleler tahammül sınırlarını aşan çalışma ve yaşam koşullarına mahkum durumdadırlar ve onları bugüne kadarkilerden çok daha ağır faturaların beklediğı de bir gerçektir. O yüzdendir ki, ideolojik ve kültürel bağımlılığa rağmen durmaksızın ekonomik-sosyal hak arayışları temelinde işçi eylemleri-direnişleri patlak vermektedir.

Önümüzdeki dönemin nasıl bir seyir izleyeceğini sınıf ve emekçi kitle hareketi cephesinden yaşanacak gelişmeler belirleyecektir. İlk raundu kimin kazanacağını ise seçim sandıklarından çok, 8 Mart’ta kopan rüzgârın Newroz ateşini harlayıp 1 Mayıs’a taşıyıp taşımayacağı gösterecektir.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2019/11 * 15 Mart 2019 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK

Osmanağa Mah. Kırtasiyeci Sk. No:9 Kat:2 Daire:7
Kadıköy / İstanbul

Tlf. No: 0536 285 73 25
e-mail: info@kizilbayrak.net
twitter: @kizilbayraknet
www.kizilbayrak41.net

Baskı: SM Matbaacılık - Çobançeşme Mahallesi Sanayi Cad. Altay Sk. No: 10 A Blok - Yenibosna / İSTANBUL

Açlık grevleri eylemi ve gerici-faşist kudurganlık

PKK lideri Abdullah Öcalan'a yönelik tecritin kaldırılması amacıyla Demokratik Toplum Kongresi (DTK) Eşbaşkanı ve Halkların Demokratik Partisi (HDP) Hakkari Milletvekili Leyla Güven, 8 Kasım 2018'de açlık grevine başlamıştı.

Bilindiği üzere dinci faşist rejim, Leyla Güven'in açlık grevini sonlandırabileceği umuduyla Abdullah Öcalan'ı kardeşiyle görüştürmüş, ardından da Leyla Güven'i tahliye etmişti. Fakat bu girişimler sonuç vermemişti. Leyla Güven, tutuklu bulunduğu Diyarbakır E Tipi Kapalı Cezaevi'nden serbest bırakıldıktan sonra açlık grevi eylemini evinde sürdürüyor. Güven 127. günü geride bırakarak yaşamsal tehlike sınırlarını aşmış durumda.

Leyla Güven'in açlık grevi direnişini, 67 farklı cezaevinde kalan 331 tutuklu ve hükümlünün yanı sıra Hewlêr, Strasbourg ve Galler'de başlatılan açlık grevleri izlemişti. 1 Mart'tan itibaren ise tüm cezaevlerindeki PKK tutsakları Abdullah Öcalan'a yönelik tecrit kaldırılana kadar süresiz dönüşsüz açlık grevine başlayacaklarını açıkladılar. 3 Mart 2019 tarihinden itibaren de HDP milletvekilleri Dersim Dağ, Bilal Özgezer, İsmet Yıldız, Salih Canseven, Salih Tekin ve Sevican Yaşar açlık grevine başladılar.

HDP Diyarbakır il binasında başlatılan eylem sonrası il binası, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun talimatı ile basılarak, açlık grevi eylemcisi 5 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan HDP üyeleri 4 gün sonra serbest bırakıldı. Serbest bırakılan eylemciler açlık grevine devam ediyor. Ardından Van milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarısaç ile A. Halik Kurt ve Yusuf Ataş da açlık grevine başladılar.

Böylece Leyla Güven'in Öcalan üzerindeki tecrite karşı başlatmış olduğu açlık grevi, tüm cezaevlerine ve birçok alana yayılmış oldu. Açlık grevleri eylemi hemen Kürdistan'ın dört parçasında olduğu gibi Strasbourg başta olmak üzere birçok Avrupa kentinde de devam ediyor.

Yanı sıra Kürdistan başta olmak üzere Avrupa'nın birçok ülkesinde kitle eylemleri de yaşanıyor. Avrupalı parlamenterlerden, aydın, sanatçı, siyasetçi ve insan hakları kuruluşlarından direnişe destek açıklamaları yapılıyor. Direniş daha geniş çevrelerce sahipleniliyor.

AÇLIK GREVCİLERİNE YÖNELİK HUKUK VE İNSANLIK DIŞI UYGULAMALAR

Faşist rejimin açlık grevi direnişi karşısındaki kayıtsızlığının yanı sıra, açlık grevcilerine yönelik insanlık ve hukuk dışı uygulamaları da artarak devam ediyor. 26 Aralık 2018 tarihinde açlık grevine başlayan tutsaklara karbonat, meyve suyu, B vitamini verilmemekte, tutsakların bunları kantinden ve revirden temin etmelerine de engeller konulmaktadır.

Avukat ve doktorların verdiği bilgilere göre direnişçilere keyfi disiplin soruşturmaları, keyfi cezalar uygulanıyor. Koşullarda bulunan radyolar idare tarafından toplatılarak ve gazete verilmeyerek, tutsakların dış dünyadan haberdar olma hakları gasp ediliyor. Açlık grevindeki tutsaklara, disiplin soruşturmalarının açılmasının yanı sıra, sohbet ve etkinliklere katılma hakları da engellenmektedir.

Açlık grevcisi tutsaklarda kilo kaybı, halsizlik, baş ağrısı, konsantrasyon sorunu ağırlaşmaktadır. Açlık grevine başlayanlar hakkında hapis haneleri tarafından disiplin soruşturması başlatılmıştır. Koşulların havalandırılmalarının üstü, hapis haneleri tarafından tel örgülerle kaplanmıştır. Koşullara hapis haneleri tarafından kamera yerleştiril-

miş ve tutsaklar 24 saat idare tarafından gözlem altına alınmış durumdadır. Hapishane içinde diğer koşullarda bulunan tutsakların, kendi aralarında mektuplaşmalarına izin verilmemektedir. Aylık açık görüşmelere keyfi sınırlamalar getirilmektedir vb.

FAŞİST REJİMİN KÜRT HALKINA BİTMEYEN DÜŞMANLIĞI

Faşist sermaye rejimi, müzakere, çözüm ve barış aldatmacasının ardından Kürt halkına karşı kapsamlı bir saldırı dalgası başlatmış, geleneksel inkarcı politikasına geri dönmüştü.

7 Haziran 2015 seçimleri öncesi Diyarbakır'da kalabalık içinde bomba patlatılmış, sonra Suruç katliamı gerçekleştirilmişti. 1 Kasım seçimleri öncesinde ise 10 Ekim'de Ankara'da barış mitinginde insanlara bombalı saldırı düzenlendi ve yüzden fazla insan katledildi. IŞİD denilen katiller sürüsü Kobane halkının üzerine sürüldü. Şehirler ve kasabalar yakılıp yıkıldı, Efrin işgal edildi. Türkiye Kürdistanı'nda tutuklama terörüyle binlerce kişi zindanlara tıkıldı. Saldırı hız kesmeden sürüyor.

Gelinen aşamada dinci faşist rejim Türkiye'de hiçbir dönemde olmadığı kadar koyu bir baskı ve zulüm düzeni

kurmuş bulunuyor. Sadece Kürt halkı ve siyasetçileri değil, neredeyse AKP iktidarından yana olmayan tüm Kürtler AKP'nin saldırı hedefindedir. Türkiye ve Kürdistan'da zindanlar Kürtlerle, devrimci, ilerici, demokrat ve aydınlarla doldurulmuş durumdadır.

AKP-MHP faşist koalisyonu Kürdistan'ın dört parçasında Kürt halkına ve kazanımlarına saldırarak tasfiye etmek, eşitlik ve özgürlük istemini boğmak istemektedir.

Sermaye iktidarının dümeninde bulunan AKP-MHP faşist bloğu, 31 Mart yerel seçimleri vesilesiyle kudurganlığını pervasızlaştırdı. Dinci faşist iktidarın şefleri Tayyip Erdoğan ve Devlet Bahçeli ile çömezleri şuursuzluk ve çılgınlık içinde tehditler savuruyor, oy avcılığı için her türlü kirli yalana ve demagojiye başvuruyorlar. Faşist bir çılgınlık ve gözü dönmüşlikle kendinden olmayan herkese saldırıyorlar. Seçimleri "beka sorunu" eksenine oturtma acizliği ve saldırganlığı, özellikle de Kürt halkına karşı öylesine ölçsüz ve çılgın boyutlar kazandı ki, yandaşlar bile "isyan" eder hale geldi.

Gericici faşist diktatörlüğün bu saldırganlığı, sınıf ve emekçi kitlelerin mücadelesiyle püskürtülecek, halkların kardeşliği ve dayanışması kazanacaktır.

Bu düzen değişmedikçe emekçiler için bir çözüm yolu yok!

Geçtiğimiz günlerde TÜİK tarafından açıklanan büyüme verileri, 2018'in son çeyreğinde Türkiye ekonomisinin yüzde 3 oranında küçülerek durgunluğa girdiğini, hane halkı tüketiminin reel olarak yüzde 8-9 gerilediğini gösteriyor. Kişi başına düşen milli gelir ise, dokuz yıl aradan sonra ilk kez 19 bin 632 dolar seviyesine geriledi. Böylece kişi başına gelirden 2007 yılındaki seviyeye dönüldü. Ayrıca tarım, sanayi, hizmetler ve inşaat gibi sektörlerde daralmanın sürdüğü belirtiliyor.

İşçi ve emekçiler zaten uzun bir dönemdir krizin etkilerini her yönüyle hissetmekte, işsizliğin, yoksulluğun artan basıncı altında ezilmekteydi. Artık devletin resmi verilerine de yansıdığı için, AKP iktidarının ekonomik krizi yok sayan açıklamalar yapma şansı kalmadı. Yandaş medyada dahi önümüzdeki sürecin zorluklarına dair uyarıcı yazılar yer almaya başladı.

Uluslararası kuruluşlar da Türkiye'ye dair büyüme tahminlerini düşük tutmakta, göstergelerin uzun süreli bir ekonomik yavaşlamaya işaret ettiğini belirtmektedir.

Kuşkusuz bu kriz kapitalizmin dünyaya genelinde yaşadığı krizden bağımsız değildir. IMF Başkanı Christine Lagarde, Ocak ayında Davos'ta düzenlenen Dünya Ekonomik Zirvesi'nde, 2019 yılının zor bir yıl olacağını belirterek, küresel büyüme beklentilerini yüzde 3,9'dan yüzde 3,5'e çektiklerini açıklamıştır.

Yanı sıra Avrupa Birliği (AB) ekonomisi de sinyaller vermekte, Avrupa Merkez Bankası'nın 2019'da sıkılaştırılmış para politikasını gündeme alması beklenmektedir. Konunun uzmanları Türkiye'nin ihracatının yüzde 49'unu AB ile yaptığını belirterek olası bir daralmanın Türkiye ekonomisi üzerinde doğrudan etkiye sahip olacağına dikkat çekmektedir. Özetle

Türkiye ekonomisi küçülmekte ve bunun önümüzdeki dönemde de süreceği resmi olarak kabul edilmektedir.

Yapılan kamuoyu anketlerine de yansıdığı üzere, emekçilerin öncelikli derdini ekonomi oluşturmaktadır. Düzen sahiplerini rahatsız edense bu tepkilerin sokağa taşmasıdır. Bu nedenle seçim atmosferi adı altında işçi ve emekçileri oyalayıcı pek çok argüman devreye sokulmaktadır. Son olarak ezan üzerinden dini duyguların kışkırtılmasının sadece oy kaygısıyla yapılmadığı açıktır.

Öte yandan gerici iktidar ekonomik tablodaki fiyaskonun sonuçlarını yerel seçimler sonrasına ertelemek için türlü manevralar yapmaktadır. Bunun emekçiler nezdinde pek bir inandırıcılığı kalmasa da, işçi ve emekçilerin başka bir alternatifleri olmadığı koşullarda bu durum

düzen siyasetinin tablosunda belirgin bir değişiklik yaratmayacaktır.

AKP ya da diğer düzen partilerinin ekonomi başta olmak üzere emekçilerin sorunlarını çözeceği yanılsaması bilinçli bir algı yönetimi olarak sürdürülmektedir. Bir yandan AKP'nin bu sorunları çözeceğine dair pembe hayaller yayılmaya devam ederken, diğer yandan da yerel seçimlerde "AKP'nin geriletmesinin" erken seçime yol açacağı türünden beklentiler piyasaya sürülmekte, işçi ve emekçiler edilgenliğe itilmektedir. Erdoğan iktidarının oy tablosundaki gerilemenin devam etmesi ya da erken seçimle yerine başka bir düzen partisinin getirilmesi, işçi ve emekçilerin sorunlarının çözümü yolunu açmayacaktır.

Hiçbir düzen partisinin ekonomik krize dair işçi ve emekçiler lehine çözücü

bir reçetesi yoktur, olamaz. Çünkü kriz kapitalizmin fitratı gereği yaşanmaktadır. Üretim plansız ve anarşik yapısı, her seferinde daha da ağırlaşarak gelen krizlerin önünü açmaktadır. Toplumsal servet bir avuç azınlığın elinde birikirken, milyonlar sosyal yıkıma uğramakta, yoksullaşmakta, işsizlikle boğuşmaktadır. Servet-sefalet kutuplaşması giderek büyürken toplumsal çürümeye ve yozlaşma artmaktadır.

Bu tabloyu işçi ve emekçiler lehine değiştirecek bir çözüm yolu ya da reçetesi bu düzen koşullarında mümkün değildir. Olası her çözüm geçici olmaya mahkumdur. Emperyalist dünyaya çok yönlü bağlarla bağlı sermaye iktidarında, hangi düzen partisi başta olursa olsun, krize karşı tek çözümleri faturayı işçi ve emekçilerle kesmek olacaktır. Bu düzende krizi atlamanın başka yolu yoktur.

İşçi ve emekçiler bu gerçeği bir an olsun unutmamalı, düzen partilerinden bir "kurtarıcı" beklememelidir. Daha da ağırlaşarak gelecek olan saldırıları püskürtmenin, krizin faturasını kapitalistlere ödetmenin tek yolu, işçi sınıfı ve emekçilerin mücadele alanına çıkması, bu düzenin kendisine karşı örgütlü mücadeleyi yükseltmesidir.

İşsizlik sopasıyla AKP'li adayın toplantısına çağrı

AKP, yerel seçim öncesi seçim çalışmasına devletin tüm kurumlarını dahil etti. İŞKUR da işsizlik sopasıyla AKP'nin seçim bürosu olma yolunda bir hamle yaptı.

Kayseri Develi İŞKUR Müdürlüğü, kentte İŞKUR aracılığıyla işe alınan iş-

çilere AKP'nin Develi Belediye Başkan Adayı Mehmet Cabbar'a destek için düzenlenen ve AKP milletvekilleri Mustafa Elitaş ile İsmail Emrah Karayel'in de katıldığı etkinliği duyurmakla kalmadı, "katılım zorunludur" dayatmasıyla mesaj gönderdi.

AKP'nin seçim bürosundan farksız olan Kayseri Develi İŞKUR'un işçilere gönderdiği mesajda "Bugün saat 10.30'da Mustafa Aksu Kültür Merkezinde toplantı yapılacaktır. Toplantıya katılım zorunludur. İŞKUR" ifadeleri yer aldı.

Ekonomi son çeyrekte yüzde 3 küçüldü

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2018 yılı son çeyrek büyüme rakamlarını 11 Mart'ta açıkladı. Yılın ikinci yarısında krizin ağırlığıyla yavaşlayan ekonomi, yıl boyunca ancak %2,6 büyüebildi. AKP iktidarının IMF beklentilerine ve direktiflerine uygun hazırlanan Yeni Ekonomi Politikası'ndaki %3,8'lik büyüme öngörüsü tutmadı. Bunlara karşın, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, istatistiklerin açıklanmasının ardından sermayeye güven verme çabasıyla yayınladığı mesajında, "İktisadi faaliyette en kötü geride kaldı" vurgusu yaptı.

TÜİK tarafından 11 Mart'ta yayınlanan 'Dönemsel Gayrisafi Yurt İçi Hasıla, IV. Çeyrek: Ekim - Aralık, 2018' bülteninden derlediğimiz, ekonominin son çeyrekteki çöküşünü gözler önüne seren veriler şu şekilde:

KİŞİ BAŞINA MİLLİ GELİR 10 BİN DOLARIN ALTINA DÜŞTÜ

- 2009 yılı bazlı zincirlenmiş hacim en-

deksi ile hesaplanan 2018 yılı Gayri Safi Yurtiçi Hasılası, önceki yıla kıyasla %2,6 arttı. GSYH, TL cari fiyatlarıyla önceki yıla kıyasla %19 artarken, dolar bazında %7,9 küçüldü. Dolar bazında kişi başına düşen milli gelir 10 bin doların altına gerileyerek 9632 dolar olarak hesaplandı.

- "Ekonominin lokomotif" tabir edilen ve AKP iktidarının teşviklerinin 'gözdesi' inşaat sektörünün yıl boyu katma değeri %1,9 azaldı. Diğer sektörlerin yıl boyu katma değerlerindeki artış tarım sektörünün %1,3, sanayi sektörünün %1,1, hizmetlerin %5,6 oldu.

SON ÇEYREK RAKAMLARINDA KRİZİN ETKİSİ

- Krizin esas etkisi son çeyrek rakamlarına yansdı. Zincirlenmiş hacim endeksine göre, son çeyrekte ekonomi %3 küçüldü.

- Sektörlerin katma değerlerinin tümünde son çeyrekte düşüş gözlemlendi: Tarım sektörü katma değeri %0,5, sanayi

sektörü %6,4, inşaat sektörü %8,7, hizmetler sektörü %0,3 azaldı.

- Harcamalar yöntemiyle elde edilen GSYH verilerine göre, son çeyrekte hanehalkı tüketiminde, yatırımlarda ve ithalatta çarpıcı bir düşüş yaşandı. Hanehalkı tüketim harcamaları yüzde 8,9 azalırken, "gayrisafi sabit sermaye oluşumu" altındaki yatırımlar %12,9 geriledi. İthalat ise %24,4 düştü. Ekonominin daha fazla küçülmemesi, son çeyrekte ihracatın %10,6 artışı ile elde edildi. Aynı dönemde devletin nihai tüketim harcamaları da %0,5 arttı.

- 2018 yılı GSYH'sinde işgücü ödemelerinin payı, bir önceki yılki %34,4 seviyesinden %33,9'a geriledi. "Net işletme artışı/karma gelir" payında da %49,3'ten %48,7'ye azalış kaydedildi. Böylece, işgücü ödemeleri 2018 yılında %18,6 artarken, net işletme artışı/karma gelir %18,7 arttı. Bir yılda sabit sermaye tüketiminin payı da %17,2'den %18,3'e yükseldi.

Kriz, borçlanma, seçim israfları...

Kriz dolayısıyla "tasarruf" iddialarını ortaya atan AKP iktidarının bütçe dengesinde devasa açıklar devam ediyor. Emekçilere "fedakarlık" yalanıyla sefalet zamları dayatan saray rejimi, yağma ve soygun düzenlerinin bekası uğruna seçimler öncesinde israf harcamalarını sınırsızca hayata geçirmeyi sürdürüyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre, Şubat ayında Hazine gelirleri 59 milyar 412 milyon lira oldu. 85 milyar 286 milyon lirayı bulan giderlerin 14 milyar 783 milyon lirası faiz ödemelerine gitti. Faiz ödemeleri dışında açık 11 milyar 90 milyon lira, faizle birlikte toplam açık 25 milyar 873 milyon lira oldu.

Ocak ayında, Merkez Bankası'nın 30 milyar lirayı aşkın kârını yağmalayarak fazla veren Hazine'nin iki aylık toplam açığı 22 milyar 878 milyon lira olsa da, geçen yıla kıyaslandığında hazine nakit dengesindeki bozulma göze çarptı. Geçtiğimiz yıl 24 Haziran seçimleri dolayısıyla da Haziran ayında 26 milyar lirayı aşkın açık oluşmuştu. Bununla birlikte yıl boyunca toplam 70 milyar liralık açık verilmişti. Şu anda, 2019'un yalnızca ilk 2 ayında bu tutarın üçte birine ulaşıldı.

Bunların yanı sıra 2019 yılının yalnızca ilk iki ayında geçen yılki borçlanma tutarı aşıldı. Şubat sonu itibarıyla, Hazine net 57 milyar 288 milyon lira borçlandı. İç ve dış borçlanma da 28 milyar civarında gerçekleşti.

Hazine geçtiğimiz yıl boyunca toplam 52 milyar 736 milyon lira borçlanmış, bunun 47 milyar 868 milyon lirası iç borçlanma olmuştu.

Benzine zam

Akaryakıt zamlarına 11 Mart gesinden itibaren bir yenisi daha eklendi.

Enerji Petrol Gaz İkmal İstasyonları İşveren Sendikası (EPGİS) bu kez de benzine 15 kuruş zam yapıldığını duyurdu.

EPGİS açıklamasında zammın pompa fiyatlarına yansıtılacağı belirtildi.

Bu zam ile birlikte benzinin litresi İstanbul'da 6,43 TL'den 6,58 TL'ye, Ankara'da, 6,50 TL'den 6,65 TL'ye, İzmir'de ise 6,48 TL'den 6,63 TL'ye çıkacak.

Patateste de ithalat için gümrük vergisi muafiyeti

Türkiye kapitalizminin krizinin su yüzüne çıkardığı tarımdaki çöküşe, AKP iktidarının çözüm arayışı ithalat bağımlılığını pekiştirmekten öteye gidemiyor. Ucuz ithalata fiyatları düşürmeye çalışan saray rejimi, böylece tarımdaki üretimi yok

etme yolunda da yeni adımlar atıyor.

İthalatın önünü açan uygulamalarla "çözüm" arayan sermaye hükümeti, patates ithalatında gümrük vergisini sıfırladı. 200 bin tona kadar tarife kontenjani açılırken, ithalatın gerçekleştirilmesi için

imkan tanındı. Uygulama 20 Nisan 2019 tarihine kadar devam edecek.

Bu uygulama geçtiğimiz yılın sonunda, buğday, arpa, mısır, pirinç, kuru baklagil, soğan ve domates için de hayata geçirilmişti.

AKP'nin seçim hileleri

Sandık üzerinden meşruiyet sağlamaya çalışan, bunu da hile-hurda ile gerçekleştiren Erdoğan ve AKP'sinin sergilediği bu ortaoyununu bozabilmenin tek yolu vardır: Sokaklara, mücadele alanlarına çıkmak, örgütlü mücadeleyi yükseltmektir.

Türkiye birkaç senedir arka arkaya seçim atmosferini yaşıyor. Her seçim döneminde öne çıkan tartışmalardan biri seçimlerde hile yapılması, sonuçların şaibeli olmasıdır. 17 yıllık seçim dönemi boyunca AKP bu konuda uzmanlaşmış durumdadır. 31 Mart yerel seçimlerinin ön günlerinde hile yöntemleri yine gündemdedir.

Metruk evlerde ve yıkılmış evlerde hayali seçmenler, birçok dairede 20-40 seçmen kaydı açığa çıkarılmıştır. İstanbul'un 38 ilçesinde yüzde 1-1.5 oranında şaibeli seçmen artışından söz edilmektedir, vb...

Kürdistan'da "güvenlik" gerekçesiyle sandıkların birleştirilip taşınması resmi karara bağlandı. Dersim'de bir mahalle dışında tüm sandıklar, Muş'ta 92, Bitlis'te 27 sandık taşınacak. YSK'nın sandıkların taşınması kararı verdiği iller şunlar: Ağrı, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkâri, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Urfa, Şırnak, Van ve Dersim.

Seçimlerde yukarıdaki hilelerin dışında, mükerrer oyların atılması, fazladan basılan milyonlarca oy pusulası, sandık başında kaba kuvvet-silah zoru ile usulsüzlüklerin yapılması, pusulaların bulunduğu torbaların değiştirilmesi vb. pek çok yola başvurulmaktadır. Bunların yanı sıra SEÇSİS, YSK ve Anadolu Ajansı, AKP'nin kullandığı en büyük kozlardır.

*SEÇSİS (Seçim Bilişim Sistemi) elektronik seçim sistemi değildir. Oy kullanım ve sayım bittikten sonra sandık kurullarınca yazılıp imzalanan sandık sonuçları ilçe seçim kurullarında yetkili kullanıcılar tarafından bilgisayara -elle- girilir. * SEÇSİS uygulaması Türkiye'ye özgüdür. Uygulama yazılımları ve veritabanı yapısı HAVELSAN A.Ş uzmanlarınca geliştirilmiştir. Yapısı karışıktır ve bilişim uygulama sistemleri kamu incelemesine kapalıdır. İl ve ilçe seçim kurullarındaki masaüstü bilgisayarlarda Windows işletim sistemi yer aldığı belirtilmekte, bu durumda güvenlik sorunu tartışmalı hale gelmektedir.*

Yüksek Seçim Kurulu (YSK) üyelerinin 6'sı Yargıtay, 5'i Danıştay genel kurullarında belirleniyor. Son çıkarılan KHK'lar ile Danıştay ve Yargıtay seçimlerine müdahale edilmiş ve 31 Mart yerel seçimleri için YSK Başkanı Sadi Güven ve beş üyenin görevi bir yıl daha uzatılmıştır. 16 Nisan 2017 referandum oylamasında mühürsüz oyların YSK tarafından geçerli sayılarak "evet" hanesine yazıldığı bilinmektedir.

Özellikle *Anadolu Ajansı (AA)* her seçimde ilk açıklamalarda AKP'yi çok yüksek oranda göstererek kitleleri manipüle etmektedir.

24 Haziran seçimlerinde yapılan hileler Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO)

tarafından ayrıntılı bir raporla sunulmuştur. *2.000 kadar sandıkta veri tutarsızlığı -hata olasılığı- gözlemlenmiş, bu sandıkların verileri incelendiğinde yaklaşık 70.000 seçmene karşılık gelen 250 sandıkta seçim sonuçlarının SEÇSİS'e yanlış girildiği belirlenmiştir. ***

Bu örnekler buzdağının yalnızca görünen kısmıdır. Düzen muhalefetinin bu konudaki basiretsizliği ortadır. Seçim güvenliğini sağlama konusunda anlamlı bir şey yapmadığı gibi şaibeli sonuçlar karşısında kitlelerin sokağa çıkmasının önünü kesmeye çalışmaktadır. Temsil ettiği düzenin temellerinden sarsılması onun da en büyük korkusudur.

Kitlelerin iradelerini beyan etmeleri için kullandıkları en pasif yollardan biri seçimlerdir. AKP iktidarı seçim sonuçlarını kendi ihtiyaçları doğrultusunda belirleyerek, milyonlarca işçi ve emekçinin iradesini alenen çiğnemektedir. Sandık üzerinden meşruiyet sağlamaya çalışan, bunu da hile-hurda ile gerçekleştiren Erdoğan ve AKP'sinin sergilediği bu ortaoyununu bozabilmenin tek yolu vardır: Sokaklara, mücadele alanlarına çıkmak, örgütlü mücadeleyi yükseltmektir.

** BMO, "Her Yönüyle SEÇSİS" raporu, 2017*

*** BMO, "24 Haziran 2018 Seçim Sonuçları Veri Analizi" raporu, 2018*

'Gezi iddianamesi'ne protesto

Taksim Dayanışması, direnişi lekelemeye yönelik hazırlanan 'Gezi iddianamesi'ne ilişkin 11 Mart günü basın toplantısı düzenleyerek Haziran Direnişi'ni karalama çabasına tepki gösterdi.

İstanbul'daki TMMOB Mimarlar Odası Büyükkent Şubesi'nde gerçekleştirilen toplantıda ortak basın metnini Mücella Yapıcı okudu.

'Gezi iddianamesi'nin direnişi lekelemek için akıl dışı bir şekilde yazıldığını vurgulayan Yapıcı, "Gezi bu toprakların eşitlik, özgürlük ve adalet umududur" dedi.

İddianamede direnişin, gerçekle alakası olmayan iddialarla karalanmaya çalışıldığını belirten Yapıcı "Onlarca arkadaşımızın ölümüne, onlarcasının gözünü kaybetmesine binlercesinin yaralanmasına sebep olan akıl almaz polis şiddetinin emrini verenler, bu şiddeti uygulayanları koruyup kollayanlardır Gezi'nin gerçek sanıkları" dedi.

Yapıcı ayrıca, direnişin meşruluğunu vurgulayarak, "Gezi yargılanamaz. Yargılansa bile bu gerçeği değiştiremez" dedi.

Yapıcı'nın ardından konuşan TMMOB Genel Başkanı Emin Koramaz direniş sürecinde bir suçlu aranacaksa öldürenlere "emri ben verdim" diyenin suçlu olduğunu dile getirdi.

TRT bu seçimde de yandaş

Vergi soygunuyla yayın hayatını sürdüren TRT yayıncılıkta düzen partilerine dahi eşit davranmıyor; çok açık bir şekilde dinci-faşist AKP-MHP koalisyonunun medya kuruluşu olarak yayın yapıyor. TRT'nin 1-28 Şubat tarih aralığına ilişkin "siyasi haber raporu" bunu bir kez daha gözler önüne serdi.

RTÜK üyesi İsmet Demirdöğen tarafından açıklanan rapora göre, TRT'de AKP ve MHP aleyhine tek bir söz dahi söylenmezken AKP lehine 50 saat, MHP lehine 3,30 saat yayın yapıldı. "Cumhur ittifakı" lehine yaklaşık 53,30 saat yayın yapıldı.

"Millet ittifakı"nın lehine 7 saat yakın yayın yapılırken, aleyhine 7 saat 8 dakika yayın yapıldı. CHP lehine yaklaşık 6 saat, İyi Parti lehine 1 saat yayın yapıldı.

297 günün sonunda Flormar...

Sendikalaşmanın önündeki engeller

Türkiye’de sendikalaşmanın önündeki engeller artarken, bu engelleri çok yönlü anlatan bir direnişti Flormar. Parça parça, çoğu kadın 132 işçi işten atılmış, geçtiğimiz yılın Mayıs ayında Flormar fabrikasının önünde direniş başlamıştı. Direniş 297 gün sürdü. 7 Mart 2019’da, 8 Mart Emekçi Kadınlar Günü için fabrikanın önünde miting havasında geçecek bir günün arifesinde, patronun teklifini değerlendirmek için yapılan toplantının ardından oy çoğunluğu ile alınan kararla direnişin sonlandırıldığı duyuruldu.

Türkiye çapında işçisiyle, aydınıyla, öğrencisiyle geniş bir dayanışma örüldü, fabrikanın önünde bekleyen işçilere hemen her gün ziyaretler eksik olmadı. Avrupa’da her hafta düzenli olarak Flormar’ın ortağı Yves Rocher mağazaları önünde eylemler yapıldı. Düzen partileri de Flormar önüne gelmek, açıklama yapmak zorunda kaldılar. Bu yönleri ile Flormar son yılların en çok ses getiren direnişi diyebiliriz. Ancak tüm bunlara rağmen Flormar’da işçilerin sendikalaşma girişimi sonuçsuz kaldı.

Yıllardır sendikalaşan işçilerin karşısına önce yetkiye itiraz, ardından işten atma saldırısı çıkıyor. Buna karşı direnişe geçen işçilere yoğun baskı uygulamak da artık sıradan hale geldi. Sendikalaşmak ciddi bir eğilim olsa dahi sürekli bu bariyklere çarptı. Diğer taraftan bu gerçekliğin farkında olan sendika bürokratları, sanki sendikalaşmak sermayeyi ve devleti karşına almak değilmiş gibi, örgütlenme aşamasında işçileri çetin bir mücadeleye hazırlamaktan uzak, her şeyi ben bilirim anlayışıyla hareket etmeye devam ediyorlar. Bu anlayış işçilerin gerçek gücünün ortaya çıkarılmasına, taban iradesinin gelişmesine, ileri adım atan işçilerin sömürü düzeninin ortaya koyduğu dayatmaları aşmasına engel oluyor.

Derlerle dolu Flormar direnişinde 297. günün birkaç gün öncesinden başlayarak vali ve kaymakamın uyguladığı baskın artmış, polis yağnağı çoğaltılmıştı. Polis tarafından sürekli direniş alanını dağıtmak üzerinden tehditler savrulmuş, patron avukatı aracılığı ile sendikaya aynı süreçte bir teklifle gelmişti. 8 Mart’ın kitlesel olarak kutlanacağı bir alan olacaktı Flormar fabrikasının önü. Onlarca kurum, sendika, dernek, parti, çevre Flormar önünde olacağını önceden açık-

lamıştı.

Patronun teklifini apar topar değerlendirmek üzere 8 Mart’ın bir gün öncesini seçmiş olmak her türlü soru işaretini beraberinde getirmektedir. Diğer taraftan bugüne kadar maddi başka tekliflerle gelen patronun sıkışmış olduğunu görmemek için kör olmak gerek. Bir ay kadar önce kıdem, ihbar, artı 6 maaş şeklinde bir teklifle gelen Flormar yönetimine işçilerin cevabı net olmuş, direnişe devam denilmiştir. Flormar tarafından dillendirilen maddi teklifler karşısında işçiler işe geri dönüş ve sendikanın tanınmasını önceliğe almışlardı.

Oluşan kamuoyunun bir gücünün olduğunu Flormar yönetimi direnişin başladığı ilk aylarda görmüştü. Kesin çizgilerle sendikayı kabul etmeyen Flormar yönetimi artık ne kadar zor duruma düştü ise 250’li günlerde tekliflerle gelmeye başladı. 8 Mart’ın fabrika önünde miting havasında geçecek olması Flormar yönetimini daha da zor duruma düşürmeden, direnişin bitirilmesi için kaymakam ve valinin de devreye girmesiyle son adım atıldı. Diğer taraftan seçimlerin arifesinde böylesi bir görüntü AKP için de iyi olmayacaktı. Zaten direnişin devam ettiği her gün hanesine eksi olarak yazılıyordu. AKP milletvekilleri de aracılık yapmak için birkaç kez Flormar yönetimi ile görüştü. Direnişin bitirilmesine yönelik hamleler son hafta Flormar yönetimi ve devlet tarafından hızlandırıldı.

7 Mart’ta Flormar yönetiminden yeni bir teklif geldiği öğrenildi. Gelen teklifi

görüşmek için işçiler akşam sendikaya gittiler. Sendikaya gidilirken birkaçı dışında bütün işçiler direniş lehine karar vereceklerini dile getiriyorlar. Yani sendikaya gidene kadar işçilerin kararı direniş lehine netti. Yapılan toplantıda sendika yöneticileri artan baskı, maddi zorluklar, gelen teklifin cazipliğinden bahsediyorlar. Sendikanın avukatının, işe geri dönüş ve sendikal yetki davalarının kazanılmasının kesin olmadığını söylediği belirtiyor. Yaklaşık 3,5 saat sürdüğü ifade edilen toplantıda ciddi tartışmalar ve gerilimler yaşandığı dile getiriliyor. Bu gerilimlerin önce sendika yöneticileri ve işçiler arasında, sonrasında da işçilerin kendi aralarında yaşandığı ifade ediliyor. İşçilerin büyük bir kısmının güvenini yitirmesine neden olan tartışmalı ve gerilimli saatlerin sonucunda yapılan gizli oylamada direnişin 53’e karşı 20 oyla bitirilmesi yönünde karar çıkıyor. Direnişin devam etmesi yönünde beyan vermeyen sendika yöneticileri ve avukatı işçilerin gelen teklifi kabul etmesinde büyük role sahip.

Bu arada hatırlatmak gerekiyor ki Petrol-İş Genel Başkanı direnişin 100’lü günlerinde direnişin bitirilmesi yönünde konuşmalar yapmıştı. Sendikanın Flormar işçileri için ne yapılması gerekiyorsa yaptığını söylemiş, ilerleyen günlerde Flormar direnişini marjinal olarak ilan etmişti. İbretlik açıklamaları, mücadeleden ve sınıftan uzak tutumuyla Petrol-İş Genel Başkanı Flormar işçileri tarafından aylardır hayırla anılmaz olmuştur.

Sınıf devrimcileri direnişin başladı-

ğı andan itibaren atılacak adımların işçi iradesi ile atılması, karar hakkının işçide olması yönünde bir yaklaşımı öne çıkardılar. Mahkeme koridorlarına endekslenmeden, fiili bir mücadele hattı ile direnişin kazanımla sonuçlanacağını dile getirdiler. İşçi iradesinin, temsiliyetinin, komitesinin güçlü olması ile sendikaların güçleneceğini, gerçek sağlam zeminine kavuşacağını Flormar direnişi vesilesi ile de vurguladılar.

Ne yazık ki en ciddi zafiyet tam da bu noktada yaşandı. Salt fabrikanın önünde mahkeme sonucunu beklemenin ve birkaç kez Flormar mağazalarının önünde protesto yapmanın dışına çıkılmadı. İyi bir kamuoyu oluşmuşken, sendikalaşmanın önündeki engelleri daha iyi anlatabilecek eylemlerden geri duruldu. Direnişçi işçiler “Sendika önerirse, neden farklı eylemler olmasın” deseler de sendika yöneticileri oluşan kamuoyunu ve popülerliği yeterli gördüler. Son kertede görünen o ki devlet tarafından oluşan baskınca 290’lı günlerin ardından dayanılmazdı. Geri adım atmak zorunda kalan, sıkışan Flormar yönetimine daha fazla geri adım attırmak için hiçbir şey yapılmadı.

Sonuç olarak sendikalaşma yolunda işçilerin attığı ileri bir adım birçok bariyata çarptı ve engellendi. Bu örnekle de görülmüştür ki söz, yetki, karar hakkı işçilerde olmadığı, sömürü düzeninin yasal çizgilerine takılıp kalındığı zaman, yasal bir hak olan sendikalaşmak da patronun insafına bırakılmış oluyor.

GEBZE’DEN SINIF BİLİNÇLİ BİR İŞÇİ

Kayseri: Sermaye için cennet, işçi için cehennem!

Kayseri Türkiye'nin önemli sanayi kentleri arasında yer alıyor. Yaklaşık 6 milyar dolarlık üretim yapıyor ve yaklaşık yarısı ihraç ediliyor. Kayseri'de üç organize sanayi bölgesi ve bir de serbest bölge bulunuyor.

İlde sanayileşme süreci 1926 yılında Tayyare Fabrikası ve Bünyan Halı İpliği Fabrikası ile başlamıştır. 1935 yılında ise Sümerbank Kayseri Bez Fabrikası faaliyete geçirilmiştir. Şu anda Kayseri'de üç Organize Sanayi Bölgesi, on altı Küçük Sanayi Sitesi, bir Serbest Bölge ve bir Teknoloji Geliştirme Bölgesi bulunmaktadır.

Kayseri Organize Sanayi Bölgesi'nde 1.199 işletmede yaklaşık 65 bin kişi istihdam edilmektedir. Mimar Sinan Sanayi Bölgesi'nde 201 işletmede yaklaşık 5 bin, İncesu Organize Sanayi Bölgesi'nde 28 işletmede 1.100 işçi çalışmaktadır. Kayseri Serbest Bölge'de 102 firmada 4.046 kişi istihdam edilmektedir. Erciyes Teknopark'ta ise 207 işletmede 884 kişi çalışmaktadır.

Türkiye'de sanayi işletmelerinin yüzde 24'ü İstanbul, yüzde 9'u Bursa, yüzde 8'i Ankara, yüzde 5'i Konya, yüzde 5'i İzmir, yüzde 3'ü Kayseri, yüzde 2'si Antep, yüzde 2'si Denizli, yüzde 2'si Adana, yüzde 2'si Kocaeli, yüzde 2'si Tekirdağ, yüzde 2'si Manisa, yüzde 2'si Balıkesir, yüzde 2'si Hatay ilinde olmak üzere toplam yüzde 70'i, on dört ilde faaliyet göstermektedir.

En kârlı ilk 500 işletme içinde HES Hacılar Elektrik, Boytaş, Haşçelik Kablo, Boyteks, Merkez Çelik, Orta Anadolu Tekstil, Mega Metal, YATAŞ, Boyçelik, Kumtel, İstikbal, ERBOSAN, Sersim, Çetinkaya, Femaş fabrikaları yer almaktadır.

En karlı ikinci 500 firma içinde yer alanlar ise şunlar: Çetinkaya Mensucat, Coreal Alüminyum Kablo, Şahin-Melek Et ve Et Mamulleri, Gürkan Ofis Mobilyaları, Kilim Mobilya, Mondı Yatak Yorgan, Metal Matris, Meysu, Has Çelik ve Halat San, Karsu Tekstil, Şirikçioğlu İplik, Başyazıcıoğlu Tekstil ve Çinkom Çinko Kurşun Metal.

Kayseri'de büyük fabrikalarda her şey denetim altında. Bu fabrikalarda çoğunlukla sendika var. Ücretler diğer fabrikalara göre 200-300 lira daha yüksek. Ama çalışma koşulları çok sıkı. Tuvalet bile izinle gidiliyor. Çoğu fabrikada kart uygulaması var. Kimi yerde er-

Krizden kaynaklı işçilerin öfkesinin ve mücadele isteğinin arttığı böylesi bir dönemde Kayseri İşçi Birliği, var olan birikimine yaslanacak, işçilerin birlik, dayanışma ve mücadele merkezi olma misyonunun hakkını verecektir.

kek işçilere mesai bitimine ya da molaya bir saat kala tuvalet gitme yasağı getiriliyor.

Kayseri'de ağır çalışma koşulları nedeniyle meslek hastalıkları ve iş kazaları eksik olmuyor. İşçilerin önemli bir kısmı bel fıtığı ve boyun fıtığı sorunlarıyla boğuşuyorlar. İş kazalarının çoğu örtbas ediliyor. Patronlar sıkıntı yaşamamak için işçileri anlaşmalı özel hastanelere yönlendiriyorlar. Çoğu zaman işçiler baskı altına alınıyor.

Fabrika sisteminden bıkan işçiler iş değiştiriyorlar ve çok geçmeden kölece çalışma koşullarının her yerde uygulandığını görüyorlar. Kayseri'de de kırdan kente göç var. Başlangıçta biraz para kazanıp köye dönmek isteyen işçiler, çok geçmeden kent merkezinde kalıcı olmaya ikna oluyorlar. Zira para biriktirmek bir yana zar zor geçiniyorlar.

Kayseri'de kadın işçi sayısı giderek artıyor. Organize Sanayi Bölgelerinde 2000'lerin başında çalışan toplam kadın sayısı 1500 civarındayken, 2018 yılında 8900'e ulaşmış durumda. Metal işkolunda da artık kadınlar çalışıyorlar.

Kayseri'nin önde gelen fabrikalarının hemen hepsinde sendika var. Çoğu Hak-

iş'e bağlı sendikalar: Öz Ağaç-İş, Çelik-İş, Öz İplik-İş... Kimi tekstil fabrikalarında ise Türk-İş'e bağlı TEKSİF örgütlü. Bazı büyük metal fabrikalarında Türk Metal örgütlü.

Kayseri'de sendikalaşma süreçleri patronların denetiminde gerçekleşiyor. İşçiler sendikal düzeni yaşayarak görüyorlar. Patronların izin vermediği bir sendikal örgütlülüğe imkansız gözüyle bakıyorlar. Sendikacıları ve işyeri temsilcilerini patronun adamı olarak görüyorlar.

Patron sendikaları asgari ücret seviyesini geçmeyen sözleşmelere imza atıyorlar. Ağır koşullara, iş kazalarına ses çıkarmıyorlar. Üretimin patronun istediği gibi gitmesi için dahi sendikaları kullanıyorlar. Bu nedenle işçiler patron sendikacılığına güvenmiyorlar.

İşçiler patronun her istediğini yapmanın sorunlarını çözmediğini görüyorlar. Her geçen gün daha fazla işçi insanca yaşamaya yetmeyen düşük ücretlere, patron sendikacılığına, iş kazalarına karşı daha fazla mücadeleye yöneliyorlar. Fiili olarak greve çıkıyorlar.

Fiili kitlesel grevin en önemli örneği 2015 Şubat'ında BOYTAŞ'ta yaşandı. İki günlük grev BOYDAK grubuna ait tüm

fabrikaları etkiledi. Grevin çapının büyümemesi için BOYDAK Holding diğer fabrikalarında çalışan işçileri iki gün izinli saydı. İki gün boyunca tüm fabrikalarda üretim durdu.

Fiili grev Boydaklar ile Hak-İş arasındaki toplu sözleşme oyununu bozdu. İlk altı ayda yüzde 4, ikinci altı ayda yüzde 4 ücret artışı rafa kalktı. İlk altı ay yüzde 13, ikinci altı ay yüzde 13 ücret ve sosyal haklarda artış öngören sözleşmeye patron imza atmamak zorunda kaldı. Yaşadıkları hayatı esir hayatına benzeten işçiler grev silahının ne demek olduğunu gördüler.

Gelinen yerde toplu işten çıkarmalar birbirini izliyor. Buna karşın İŞİK Soba, Solon ve en son BOYDAK'ta olduğu gibi işçiler yüzlerini daha fazla mücadeleye dönüyorlar. Hakları ve gelecekleri için mücadele eden Kayseri İşçi Birliği etrafında daha fazla kenetleniyorlar. Krizden kaynaklı işçilerin öfkesinin ve mücadele isteğinin arttığı böylesi bir dönemde Kayseri İşçi Birliği, var olan birikimine yaslanacak, işçilerin birlik, dayanışma ve mücadele merkezi olma misyonunun hakkını verecektir.

KAYSERİ İŞÇİ BİRLİĞİ

Sınıftan haberler...

ZF Lemförder'de grev kararı alınırken Altın İplik işçileri ödenmeyen maaşları için fabrikayı terk etmeme eylemi başlattı. Kartonsan'da greve bir gün kala anlaşma imzalanırken Tank Palet'in özelleştirilmesine karşı Ankara'da yapılması planlanan mitingden izin çıkmadı.

ZF LEMFÖRDER'DE GREV KARARI

Çiğli AOSB'de Birleşik Metal-İş'in yetkili olduğu ZF Lemförder fabrikasında toplu iş sözleşmesi sürecinde arabulucu aşamasının bitmesi üzerine 8 Mart günü patronla toplantı yapılmış, ardından da işçiler fabrika önünde alkış ve sloganlarla eylem yapmıştı.

Grev için 60 günlük süre başladı. İş-

çiler 10 Mart'ta yaptıkları toplantı sonucunda ise grev kararı alarak patronun dayatmasını kabul etmeyeceklerini belirttiler.

İşçiler vergi dilimlerinin %15'te sabitlenmesini ve tüm işçilerin saat ücretlerine de 6 TL zam yapılmasını istiyorlar. Patron ise vergi diliminin sabitlenmesini kabul etmeyip saat ücretlerine de 3,25 TL zam dayatmasında bulunuyor.

İşçiler patronun bu dayatmasına, greve kadar mesai kalmama kararı ile cevap verme kararı aldılar.

ALTIN İPLİK İŞÇİLERİ FABRİKAYI TERK ETMEME EYLEMİ BAŞLATTI

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'n-

de bulunan Altın İplik fabrikasında maaşları uzun zamandır parça parça ödenen işçiler, 12 Mart'ta fabrikayı terk etmeme eylemi başlatarak maaşları yatırılana kadar eylemin süreceğini söylediler..

Kriz gerekçe gösterilerek ilk başta işçilerin maaşlarının 4 seferde verileceği söylendi. Devamında ise bu 2 taksite düşürüldü, sonra 3 taksite çıkartıldı. Son olarak ise yönetim tekrar maaşların 4 taksitte yatırılacağını söyledi. Daha önce de benzer sorunların yaşandığı fabrikada işçiler eylemler yapmıştı.

TEKSİF sendikasında örgütlenme mücadelesi verilen Altın İplik'te patron, yetkisi olan sendikayı dahi muhatap almıyor. İşçiler, maaşları ödenene kadar fabrika yemekhanesini terk etmeyecek-

lerini ifade ediyorlar.

TANK PALET'İN ÖZELLEŞTİRİLMESİNE KARŞI MİTINGE İZİN ÇIKMADI

Türk Harb-İş'in Tank Palet fabrikasının özelleştirilmesine karşı 16 Mart'ta Ankara'da düzenlemek istediği mitingde valilik izin vermedi. Türk Harb-İş Genel Başkanı Bayram Bozel ise valiliğin mitingin güvenliğini sağlayamayacaklarını kendilerine söylediğini aktararak "Özelleştirme şartnamesinde işçileri koruyan hükümler olmazsa üzerimize düşeni yaparız" dedi.

KARTONSAN'DA ANLAŞMA

Geçtiğimiz ay toplu sözleşme sürecinin tıkanmasından dolayı grev kararı alınan Kartonsan'da sendika ile patron arasında anlaşma sağlandı. Greve bir gün kala (7 Mart) patron tarafından gelen görüşme isteğiyle tekrar kurulan toplu sözleşme masasında iki taraf anlaşma sağladı.

Anlaşmaya göre ilk yıl 18.16 TL saat ücretinin altında kalanlara 825 lira sey-yenen zam, 18.16 TL ve üstündeki saat ücretlilere %20 zam yapıldı. İkinci yıl için ise 18.16 TL saat ücretinin altında kalanlara 75 lira+enflasyon, 18.6 TL ve üstündekilere ise sadece enflasyon oranında zam yapılacak.

Makinadan günlük sayıyı aldıktan sonra, makinayı gelen arkadaşşıma devrettim. Vardiyam bitti sonunda ama ben de bittim. Şu bel öldürecek beni. Şu borçları bir hafifletsem gideceğim doktora, şöyle bir hafta raporla kendime gelirim.

Mahmut'la giyindik çıkıyoruz. Tam bineceğim servise aklıma bir şey geldi. İki sokak ötede, sendikalaştıkları için işten atılan işçiler 2 haftadır direniyorlarmış. Dedim "Mahmut, hadi gidelim bir selam verelim, ne dersin?" "Tamam" dedi Mahmut. Mahmut'la çok güvenimiz birbirimize. Petrol'ün oraya uğrayıp çay aldık, geçtik direniş alanına.

Fabrikanın ismi Dost Cam'dı. 180 işçi sendikaya üye olmalarına rağmen, patron bu örgütlülüğü tanımamış, polisi çağırıp işçileri kapı dışarı etmiş. Bununla da yetinmeyip 20 yıllık çalışanlarına bile içeriye zarar veriyorlar diyerek iftira

atmış. "Oysa ki" diyor direnişteki abla, "sabah akşam demeden, yeri gelir 1-2 gün çocuğumuzu bile görmeden burayı var eden bizleriz, karşılığı bu oldu."

Mahmut'la ikimiz hem abladaki o dik duruşa hem de kadınlarla erkekler arasındaki dostluk, paylaşım ve dayanışmaya hayran kalıp, direnişçi dostları selamlayarak oradan ayrıldık.

Karşıyaka'ya geçtik sonrasında Mahmut'la, telefoncudan ekran koruyucu alacaktık. Tam o sırada bir müşteri daha girdi dükkana. Bir selfi çubuğu istedi, dükkan sahibi 25 lira dedi, alışveriş tamamlanınca müşteri çıkışa yöneldi. Ardından biz de tam çıkarken dükkandan, Suriyeli bir çocuk açım diye yanaştı bize.

Bu bir sınıf kavgası

Çocuğu dönerciye götürüp yemek ısımarladık.

Ardından Mahmut'la oturduk kahvede, bir çay içelim dedik. O sıra dikkat ettim, Mahmut düşünceli.

"Ne oldu Mahmut?" dedim.

"Abi Suriyeli çocuğu düşündüm içim yandı. Nasıl bir dünya bu ki ufak çocuklara bile yaşam hakkı vermiyor. Düşünüyorum, bir çocuğum olsa ve benle eşim kaza yapsak, anne babalarımız da ölmüş olsaydı, ne olurdu çocuğumun hali? Düşünüyorum deniz kıyısındaki cansız Aylan bebeği, Mardin'de devlet adamlarının da dahliyle tecavüze uğrayan 16 yaşındaki N.Ç.'yi, Ensar Vakfı'nda yaşananları. Tüylerim diken diken oluyor."

"Ee" dedim, "Mahmut, yani ne yapmalı?"

Dedi ki Mahmut bana, "Hani Dost Cam direnişine gittik ya bugün, ne güzeldi. O abla dimdik ayakta, oradaki herkes birbirine yardım etmekte, biri çayı, biri yemeği, biri temizliği bölüşmüş durumda. Bir de üstüne her gelen misafire güler yüz gösteriyorlar. Düşünüyorum abi, bizim böyle bir dünyaya ihtiyacımız var. Çocuğumun böyle bir dünyaya ihtiyacı var. Ancak böyle bir toplum sağlar tüm insanlığın güvencesini.

"Yani demem o ki bu ülkede 25 milyon işçi dünyayı üretiyoruz, bir avuç zengine kâr ettiriyoruz. Peki karşılığında daha fazla yoksullaşmıyor muyuz? Daha fazla ölüp fitrata kurban gitmiyor muyuz? O halde neye boyun eğiyoruz? Bu bir sınıf kavgası..."

M. ERHAN

Direnen Kale Kayış işçileri: Kararlıyız!

İstanbul Silivri'de kurulu bulunan Kale Kayış fabrikasında Petrol-İş'te örgütlenmelerinin ardından patronun baskı ve saldırılarıyla karşılaşan işçiler, 6 Mart'ta iş durdurarak fiili greve çıktı. Direnişlerini sürdüren işçilerle fabrikada yaşadıkları sorunlar, patronun baskıları ve direnişleri üzerine konuştuk.

- İşyerindeki çalışma koşulları ve fabrikada yaşanan sorunlar nelerdir?

- Havalandırmalar yetersiz, güvenlik anlamında makineler yetersiz, iki insanla yapılması gereken işleri bir insana yaptırmaya çalışıyorlar. Baskı uyguluyorlar, zamanla yarış ettiriyorlar; bu üretim baskısından kaynaklı iş kazaları oluyor, bize zarar geliyor. Bir de "Bu iş kazaları sizden oluyor" diye bize kızıyorlar. En son "Yapılan iş kazalarından fabrika mesul değildir" diye kağıt astılar. "Fabrika içinde yapılan iş kazalarını fabrika karşılamayacak" dediler. Bu iş kazaları onların uyguladıkları baskı yüzünden, gelir adaletsizliğinden. Ücret adaletsizliği var, insan kayırma var; insanları birbirine düşman ettiler. Çalışma ortamımızı kötüleştirdikçe kötüleştiriyorlar. Bir şey sorsan bir muhatap yok. Patronlar 'biz size her şeyi sağlıyoruz' durumunda.

- Sendikalaşma sürecinizi, bu süreçte yaşadığınız zorlukları ve sendikalaşma yüzünden maruz kaldığınız patron baskısını anlatır mısınız?

- En başından beri büyük bir baskı ile karşı karşıyayız. Arkadaşları birbirine düşürdüler. "Senin maaşını güzel yap-

cağım", "seni rahat bir yere atayacağım", "maaşları düzeltereğiz" gibi ayak oyunları ile bizleri oyalamaya çalıştılar. Altan alta sendikayı istememeyi kabul ettirmeler, işten çıkarma tehditleri oldu. Mesailerimizi kestiler.

Bundan 3 ay önce iki arkadaşımız işten atıldı. Arkadaşımız tek başına çalışmaya zorlandı. Bu arkadaşımızın yanına kimsenin sokulmasına izin verilmedi, kimseyle muhatap olmasın diye. Ama biz arkadaşımızın yanına gittik. Arkadaşımızın yanına giden arkadaşı patron gördü ve bundan dolayı iki arkadaşımızın çıkışını verdi. Toplumun ahlakını bozuyorlarmış, birbiri ile sigara alışverişi yapıyorlarmış, vazife yerlerini terk etmişler gibi bahane uydurarak arkadaşlarımızı işten çıkardılar. Bu süreçte mahkemelik oldular zaten, bu arkadaşlarımızın bu ayın 15'inde mahkemeleri var. Tazminat ve para vermemek için böyle yalan suçlamalarda bulunuyorlar. Kimseye küfür etmişlikleri, ahlaksızlıkları veya fabrikanın malına zarar vermişlikleri yok. Tüm yanlışlarına rağmen biz patronları idare ettik, onlar bizi idare etmedi. Ama işçiler patronun gözünde hep haksız. Unutuyorlar ki işçi her zaman haklıdır.

- En son başlattığınız fiili iş durdurma sürecini anlatır mısınız? Neden böyle bir yol seçtiniz?

- Çünkü halen haklarımız verilmiyor. 14 yıldır burada çalışan arkadaşımızın maaşı 2900 TL. 14 yıllık emek nerede burada? Biz yukarı gideceğimize, dibe çeki-

yorlar. Aşağıdaki fabrikayı sıfırdan yaptı. İçeride Suriyeliler, Kazaklar ve Kırgızlar çalışıyor. Çoğu sigortasız kaçak çalıştırılıyor, bunu jandarmaya da söyledik. Hemen elemanları apar topar fabrikadan çıkardılar.

- Direnişinizdeki son durum nedir? Ne aşamadasınız?

- Şu anda beklemedeyiz. Direnişimize sonuna kadar, kazanana kadar devam edeceğiz. Yılmak yok bu davayı kazana kadar, hakkımız olanı alana kadar devam edeceğiz. Biz patrone kadar fazla bir şey istemiyoruz, ortak olmak istemiyoruz. Şimdi büyük siyasi partilerden kimse destek vermiyor, çünkü hepsi patron.

Bölgemizde bazı arkadaşlar kendi isteği ile işten çıktılar başka bir yere girdiler. On beş gün içinde arkadaşlarımız işten çıkarıldı, nedeni o daha önceki patronun onu tanınması. Patronlar kendi arasında birlik. Şimdi bizlerin de bu civarda iş bulma imkânımız çok az.

- Son olarak ne söylemek istersiniz?

- Sendikalı olmak bizlerin anayasal hakkıdır. Bizleri dışladılar, "fabrikaya zarar veriyorsunuz, 'FETÖ'cüsünüz" dediler. Biz yetkiyi aldık, çoğunluğu sağladık. Bir yandan devlet sendikanın burada çoğunluk aldığını söylüyor. Bir yanda da temyiz hakkı veriyor, sonrasında da bizler mağdur oluyoruz. Direnişimizi sonuna kadar sürdürmek zorundayız, kararlıyız.

KIZIL BAYRAK / TRAKYA

Kale Kayış'ta fiili iş durdurma devam ediyor

Yaklaşık 300 işçinin çalıştığı, Petrol-İş Trakya Şubesi'nin örgütlediği ve bakanlığa yetki başvurusunda bulunduğu fabrikada patron sendikal örgütlenmeye karşı daha önce de saldırıda bulunmuştu.

İki öncü işten atılmış ve yine fabrika önünde bir basın açıklaması yapılmıştı. Bu süreç sonrasında fabrikada patron ve müdürler işçileri sendikalaşmadan vazgeçirmeye çalışmış ve sendikadan istifaya zorlamıştı. İşçilerin ifadelerine göre, patron sendikal örgütlenmeden dolayı içeride işçi sağlığı ve güvenliği adına birtakım göstermelik iyileştirmeler yapmış, bunun yanı sıra da işçileri yine baskı altına alarak istifaya zorlamış. İşçiler içerideki sağlıksız çalışma koşullarından ve ücretlerin düşüklüğünden şikayetçi. Buna karşı sendikalaşma yoluna gittiklerini, sonuçta birlikte olduklarında bu süreçte patron karşısında ne kadar güçlü olduklarını gördüklerini ve birliklerinin devam etmesi için sendikal mücadeleden geri durmayacaklarını ifade ediyorlar.

Bugün de patronun bitmek bilmeyen baskılarına, sendikayı hiçbir biçimde tanımayan tutumlarına ve üretimde çalışmak zorunda bırakıldıkları kötü çalışma koşullarına karşı üretimden gelen güçlerini kullanan Kale Kayış işçileri üretimi büyük oranda durdurmuş durumda. 300 kişinin çalıştığı fabrikada şu anda 30-50 arası kişi çalışmakta. Bunların çoğunluğunu Suriyeli ve Kırgız işçiler oluşturuyor. Bunların bir bölümü yevmiyeli ve işe yeni başlayan işçiler.

İşçilerin bu tutumu karşısında daha da saldırganlaşan patron işçileri işten atmakla tehdit ediyor. İşçiler arasında dedikodular yayarak işçileri bölmeye, parçalamaya çalışmakta. İşçiler ise başladıkları bu mücadelelerini sonuna kadar götürmekte kararlı olduklarını ifade ediyorlar. Sendika ve patron temsilcilerinin bugün (6 Mart) yaptığı görüşmeden bir sonuç çıkmamıştır. İşçiler nöbetleşe biçimde fabrika önünde bekleyişlerini sürdürüyor.

Kale Kayış işçilerinin ortaya koyduğu direniş bir kez daha göstermektedir ki işçiler patronun baskılarına karşı çaresiz değildir. İşçiler iş durdurma eylemi ile üretimden gelen gücünü kullanmış, birliklerinin ne kadar güçlü olduğunu Kale Kayış patronuna bir kez daha göstermiştir.

TRAKYA PETROKİMYA İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

Karabağlar Spor Tesisleri'nde grev sürüyor...

“Haklarımız için grevdeyiz”

DİSK'e bağlı Dev Turizm-İş Sendikası'nda örgütlenen, Karabağlar Belediyesi'ne bağlı Karabağlar Spor Tesisleri'nde çalışan 20 işçi 22 Şubat'ta greve çıktılar. Grev süreci üzerine sendika çalışanı ve işyeri temsilcisiyle konuştuk.

- Greve çıkma sürecine nasıl gelindi, anlatır mısınız?

Ahmet Süzük (Sendika çalışanı): Grev sürecini anlatmadan önce, Dev Turizm-İş Sendikası yeni kurulan bir sendika olduğu için ona kısaca değinmek istiyorum. Sınıf ve kitle sendikacılığını savunan DİSK 12 Eylül'de kapatıldığında, sendikacılar idamla yargılandılar, cezaevlerine kapatıldılar. Sınıf ve kitle sendikacılığını benimseyen ve eğitimini alan temsilciler de değişik örgütlere üye oldukları iddiasıyla işkencelerden geçirildiler, ezildiler.

Bir süre sonra DİSK açıldığında, o yöneticiler, o temsilciler yoktu. İşyerlerinde ağzı laf yapan, üç kağıtçı insanlar sendikaların başına çöreklandiler. Yine 12 Eylül sonrasında OLEYİS Sendikası açıldığında, olumsuz insanlar sendikaların başına geçtiler. Devasa bir zenginlikleri vardı, bunu erittiler ve DİSK'e aıdat ödeyemez hale geldiler. DİSK'in ilkelerine uymadıkları için ihraç edileceklerini anlayınca bunlar hükümetin desteği ve operasyonu, o dönemde iddia o ki 6 trilyon gibi bir para ile Hak-İş'e transfer oldular.

Hak-İş'e gitmeyen sendikacılar ve işçiler bir boşlukta kaldılar. O dönem DİSK'in başkanı olan Süleyman Çelebi'den bu işkolunda sendika istediler. Süleyman Çelebi de o dönemde CHP'den aday aday olduğu için, bekleyin dedi. Sonra aday olup seçilip gidince işçiler ortada kaldı. 12 Eylül döneminde kurulmuş Bağımsız Otomobil-İş, Çelik-İş gibi sendikaların Birleşik-Metal-İş'te birleşmesinde olduğu gibi, turizm işkolunda kurulmuş Turan-İş'ten yönetici arkadaşlar da sonra OLEYİS'te birleşmişlerdi.

OLEYİS'in akıbetinin ardından bu arkadaşlar kendi olanaklarıyla Antalya merkezli bir sendika kuruyorlar, DİSK'in de onayını alarak. Gezi olaylarının sönmümlenme dönemiydi. Bir dergi okuru tarafından bir arkadaşına öneri geliyor, Turizm-İş Ege Bölgesi'ni örgütleyecek bir temsilciye ihtiyaç var diye. Ben de arkadaşına teklif ettim, o da kabul etti. 3-4 yıl sendikayı parasızlıkla, dayanışmayla, yardımlarla ayakta tuttuk. Örgütlenme ça-

ışmaları yaptık. Yetki alma aşamasında, işkolu tespit davaları açıldığında bir kısım üye Gıda-İş'e gitti, bir kısmı da Sosyal-İş'e gidince bizim gene emeğimiz boşa gitti. Sonra Celal Atik'te Sosyal-İş'ten bize geldiler, örgütlenmeye başladık. Akvaryum Kafe'yi uzun mahkemelerden sonra kabul ettirdik, güzel bir toplu sözleşme oldu. Konak'ta İzbel şirketi var, Sema başkanın yardımlarıyla örgütledik. Karabağlar Uğur Mumcu Sosyal Tesisleri'nde örgütlendik. CHP'li belediyelerin 'emek dostuyuz' diye seçilip de başkan olduktan sonra sendikaları istememeleri, ayak diremeleri, mahkemeleri uzatmaları işçilerin hakları adına 2-3 yıl kayıp demek oluyor.

Şimdi burada, ilk girdiğimizde sözleşme yapmıştık. Bu sözleşmede kaybettiğimiz kayıplarımızı geri almak istiyoruz. Ve belediye başkanı bir önceki sözleşmede yaptığı aynı taktiği uyguluyor, vermeyeceğini söylüyor.

- Geçen sözleşmede nasıl bir zam alındı?

A.S.: Çok az bir para, 350 TL kadar bir zam alındı. Sosyal haklar yok. İşçinin en çok istediği şey ulaşım kartı. İşçiler "Ben işe aç da gider gelirim ama yol paramın olması lazım" diyor. Buraya bir işçi arkadaşımızın kardeşi geliyor ve Mardin Belediyesi'nde çalışan bu kardeş buraya geldiğinde bile otobüsleri ücretsiz kullanıyor. Bizim arkadaş haklı olarak, "Ben İz-

mir Belediyesi'nde çalışıyorum, ulaşım para ödüyorum" diyor. Yine sözleşme görüşmelerinde işveren aynı taktiği uyguluyor "Vermem, vermem, vermem" diyor. Bu tutuma karşı işçiler teklif edilenleri kabul etmediler, olmazsa olmazımız ulaşım kartı.

Buraya sendika girmeden önce işçiler 12-13 saat çalıştırılıyorlarmış ve mesai ücreti verilmiyormuş. Biz örgütlendikten sonra ücretsiz mesai yaptırılmayacaklarını söyledik. Buna rağmen işçilere 7 ay daha mesai yaptırıldılar ve paralarını ödemediler. İşçi arkadaşlarımızın geriye dönük 3.500-4.500 TL'lik mesai alacakları var. Gidip konuştuğumuzda başkan, "haklarıysa alacaklar" diyor ama bir türlü ödemeye karar vermiyorlar.

Şimdi işçi arkadaşlarımızın iki tane olmazsa olmazı var. Birincisi ulaşım kartı, ikincisi geriye dönük mesai alacakları, ondan sonra da diğer sosyal haklar.

Bugüne kadar buraya sendikalardan toplu desteğe gelen olmadı. DİSK işçinin hakkına sahip çıkmak yerine CHP'nin peşinde seçim çalışması yürütüyor. Bu sendikaların geldiği durumu gösteriyor. Sınıf sendikacılığı lafla bol keseden atlıyor.

- Sözleşme sürecine nasıl gelindi? Anlaşma sağlanamayan noktalar nelerdi ve bundan sonraki planlamalarınız neler?

Sadullah Özmen (Karabağlar Belediye işçisi, sendika temsilcisi): İsmim

Sadullah Özmen, burada çalışıyorum ve şube yönetimindeyim. 28 Ağustos'tan itibaren sözleşme görüşmeleri başladı. Toplantılar yapmaya başladık. İlk önce işverenin yaklaşımı çok kötü oldu. Sadece %15 zam vereceğini söyledi. Bizim ücretlerimiz zaten asgari ücretin altına düşmüş vaziyette. Bizim zam talebimiz ise %26 idi. Onların önerdiği zammı biz kesinlikle kabul etmedik. Özellikle istediğimiz, sosyal yardımlardı. Ayrıca ulaşım kartları istiyorduk, hiçbir şekilde bu isteğimizi kabul etmediler. Hatta her oturumda görmezden geliyorlar. Greve çıkma sebeplerimizden biri buydu.

- Sizin talepleriniz neydi?

S.Ö.: Biz enflasyon zammı oranında, %26 zam istiyoruz. İkramiye, aile yardımı ve ulaşım kartı istiyoruz. Tüm belediye işçileri ulaşım kartlarından yararlanırken bizde o da yok. Bizim taleplerimizi göz ardı ettikleri için grev kararı aldık ve 22 Şubat'tan itibaren greve çıktık. Bugün 14. günündeyiz, direnmeye devam ediyoruz.

- Çalışma koşullarınız nasıl?

S.Ö.: 8 saatlik vardiyalar halinde çalışıyoruz. Geriye dönük alacaklarımız var. Bu mesai paralarımızı 22 aydır ödemiyorlar. 'Bugün yarın ödeyeceğiz' dediler ödemediler. Bir de alacaklarımızın neredeyse yarısını teklif ettiler, onu da kabul etmedik.

Komünist Enternasyonal'ın 100. yılı...

İkinci Enternasyonal: Çü

Komünist Enternasyonal'in 100. Yılı'nı vesile ederek burada beş bölüm halinde sunacağımız inceleme, ilk kez olarak **Ekimler'in** Mart 1992 tarihli 1. sayısında yayımlandı. Bu, Sovyetler Birliği'nin resmen dağılmasının hemen sonrasındır. Türkiye solu 12 Eylül yenilgisinin sarsıntısını henüz atlatamamışken, bu kez Doğu Avrupa'yı kısa zamanda çöküşe götüren olaylar başgösterdi. Zincirleme çöküntü halinde hızla ilerleyen süreç, Aralık 1991 sonunda Sovyetler Birliği'nin resmen dağılmasıyla noktalanmış oldu.

Daha olaylar bu sona varmamışken bile dünyada ve Türkiye'de "sosyalizmin sorunları" üzerine yoğun tartışmalar vardı. Gorbaçov açılımlarıyla birlikte yeni bir ivme kazanan ve büyük ölçüde liberal bir zemine oturan bu tartışmalar, çöküntünün ardından tümünden yozlaşarak sonunda yaygın bir inkarcılıkla noktalandı. Devrimde ısrar edenler, ki tüm dünyada küçük azınlıklarla temsil ediliyorlardı, doğal olarak bu inkarcılığa direndiler. Fakat bunun da yaygın biçimi, olup bitenleri anlamak doğrultusunda anlamlı bir çaba göstermeden, tarihsel geçmişi olduğu gibi savunmaktan ibaret kaldı. Türkiye solunun her şeye rağmen devrimde ısrar eden kesimleri için bu tutum 12 Eylül yenilgisine yaklaşımın bir tekrarıydı.

Bir akım olarak günün siyasal mücadelesinde henüz çok yeni olan biz komünistler farklı bir çizgide hareket ettik. 12 Eylül yenilgisini anlamak ve aşmak doğrultusundaki yönetsel tutumumuzu, bu kez dünya komünist hareketinin ve 20. yüzyıl sosyalizminin tarihine uyguladık. Söz konusu olan kendi öz tarihimize ve zaman içinde uğradığımız yenilgi de gözler önündeydi. Devrimci tarihsel mirasımızı her türden saldırıya karşı kararlılıkla savunmalı, fakat öte yandan zaman içinde uğradığımız trajik yenilgileri hazırlayan nedenleri anlamalı ve dolayısıyla geleceğe yönelik olarak aşmalıydık. Bu çaba içerisinde yanlış, hatalı ya da kusurlu olan her şeyi, hiçbir tabu ya da dokunulmazlık tanımadan, aynı kararlılıkla eleştirmeli, gerekli her durumda açıklıkla mahkum etmeliydik.

'90'lı yılların başında **Ekimler'de** yayınlanan nispeten geniş üç temel ince-

leme bu ortak bakışa ve amaca dayalıdır. Bunlardan ilki, **Komintern Üzerine Değerlendirmeler**, ikincisi aynı sayıda yayınlanan **Sosyalizmin Tarihsel Sorunlarına Giriş** ve üçüncüsü, **Ekimler'in 2. sayısında yayınlanan Tek Ülkede Sosyalizm'dir**. Bunların üçü de yazık ki tamamlanmamış incelemelerdir. Ama bugünden baktığımızda bile her birinin kendi konusuna ilişkin temel sonuçları içerdiğini de güvenle söyleyebilecek durumdayız. Nitekim aynı güvenden dolayıdır ki bu sonuçlara **TKİP Programı'nın** teorik bölümünde yer verilmiştir (**Sosyalizm Deneyimi** başlıklı 4. alt bölüm).

Tuttuğumuz yol tutulabilecek yolların en zoruydu. O günlerde, bu denli zorlu bir çaba içerisinde yolumuzu nerede şaşıracağımızı ve nerelere sapacağımızı merak edip bizim payımıza kaygılananlar bile vardı. Ama yirmi yedi yılın ardından bugün durduğumuz yer, bu zorlu sınavdan yüz akıyla çıktığımızın da en dolaysız bir göstergesidir. Daha da önemlisi, biz bugünkü yerimizi tam da tarihsel geçmişe devrimci eleştirel bakışımıza borçluyuz. Yenilgi sonrasında iç ayrışmaları esnasında, geçmişini anlamak ve aşmak çabası gösteremeyenler kaçınılmaz olarak o geçmişin bile gerisine düşerler demiştik. Yazık ki zaman bu düşüncemizi de tam olarak doğrulamış bulunmaktadır.

Komintern Üzerine Değerlendirmeler'i burada beş bölüm halinde yeniden yayınlıyoruz. Komünist Enternasyonal'in 100. Yılı, bu metni yeni bir gözle incelemenin son derece anlamlı bir vesilesidir. Yirmi yedi yılın ardından bugün konumuz hakkında elbette çok daha geniş bir bakış açısına ve birikime sahibiz. Ve doğal olarak zamanında eksik bırakılanı tamamlamakla da yükümlüyük. Metnin burada okurun incelemesine bu yeniden sunulduğu, buna bir ön hazırlık sayılmalıdır. Nitekim hemen ardından Alman Devrimi üzerine sunacağımız değerlendirmelerin bu doğrultudaki ilk çabalara verimli bir vesile oluşturacağı inancındayız.

Metnin yayınlanışındaki bölümler, orijinal metnin kendisine aittir. Başlıklar olduğu gibi korunmuştur. Çok nadiren başvuru önemsiz bazı ifade düzeltmeleri dışında metinde herhangi bir değişik-

lik yapılmamıştır. Hele de anlam değişikliğine yol açabilecek bir tek kelimeye bile dokunulmamıştır.

İkinci Enternasyonal birinci emperyalist dünya savaşının resmen ilanının daha ilk günlerinde ideolojik ve örgütsel bakımdan çöktü. Üçüncü Enternasyonal savaşın resmen bitişinden (11 Kasım 1918) yaklaşık dört ay sonra (2-6 Mart 1919) resmi kuruluşunu ilan etti. İkinci Enternasyonal'in çöküşü ile Üçüncü Enternasyonal'in doğuşunu birbirinden zaman olarak dört yıllık (1914-1918) emperyalist dünya savaşı ayırır. Fakat gerçekte, uluslararası işçi hareketinin iki ayrı tarihsel gelişme dönemine damgasını vuran bu iki ayrı enternasyonalini birbirinden, savaşla geçen dört yıllık çalkantılı zaman dilimi değil, tamı tamına iki temel tarihsel çağ ayırır. Birinci emperyalist dünya savaşı dünya kapitalizminin genel bunalım çağını başlattı. Bu, kapitalizmin az çok barışçıl yaşanan bir gelişme çağından sistemin genel bunalımının bir ifadesi olan dünya savaşları ve toplumsal devrimler çağına bir geçişti. İkinci Enternasyonal'den Üçüncü Enternasyonal'e geçiş, tarihsel temelini ve anlamını tam da bu çağ değişiminde bulur.

Paris Komünü Batı'da burjuva devrimleri çağının bitişini işaretler. Fakat tarihsel olarak ele alındığında, Paris işçilerinin bu kısa ömürlü iktidar girişiminin bir erken doğum olduğu, henüz proleter devrimler çağının başlangıcı anlamına gelmediği de görülür. Arada serbest rekabetçi aşamadan teknelci aşamaya geçişte ifadesini bulan ve kapitalizmi bir dünya ekonomik sistemi haline getiren nispeten barışçıl bir gelişme dönemi uzanır.

Paris Komünü'nü hemen izleyen yıllarda kapitalizmin teknelci gelişmesinin ilk belirtileri ortaya çıktı ve yeni yüzyıla geçişle birlikte, teknelci kapitalizm egemen hale geldi. İçteki bu sürece, yaklaşık aynı yıllarda (Lenin 1876 yılına işaret eder) başlayan ve 19. yüzyılın bütün bir son çeyreği ile 20. yüzyılın savaş öncesi yıllarını kapsayan sömürge yağması süreci, dünyanın büyük emperyalist devletlerce ekonomik ve politik yönden "barışçıl"

paylaşımı eşlik etti.

Paris Komünü'nden birinci emperyalist paylaşım savaşına uzanan kapitalizmin bu görece barışçıl gelişme dönemi, aynı yılların hızla büyüyen uluslararası işçi hareketine kendi özelliklerini vermemelik edemezdi. Gerçekten de bu dönem, daha çok Avrupa ve Kuzey Amerika'dan oluşan uluslararası işçi hareketi için, devrimin yeni ağırlık merkezini oluşturan Çarlık Rusyası dışında tutulursa, sakin ve barışçıl bir gelişme dönemi oldu. Tek tek ülkelerde yasal bir çerçevede, buna uygun araç ve yöntemlerle çalışan sosyalist partiler, işçi sınıfının eğitim ve örgütlenmesiyle uğraşırken, kısmi çıkarlar uğruna barışçıl mücadeleler yürütüyor, bunu toplumsal devrime uzun vadeli bir "hazırlık" çalışması olarak görüyorlardı. Toplumsal devrimi elbette uzun vadeli bir hedef olarak kabul ediyorlardı. Fakat bunu belirsiz, hiç gelmeyecekmiş gibi görünen bilinmez bir geleceğin sorunu olarak algıladıkları ölçüde, kendilerini buna ilişkin herhangi bir dolaysız yükümlülük altında da hissetmiyorlardı.

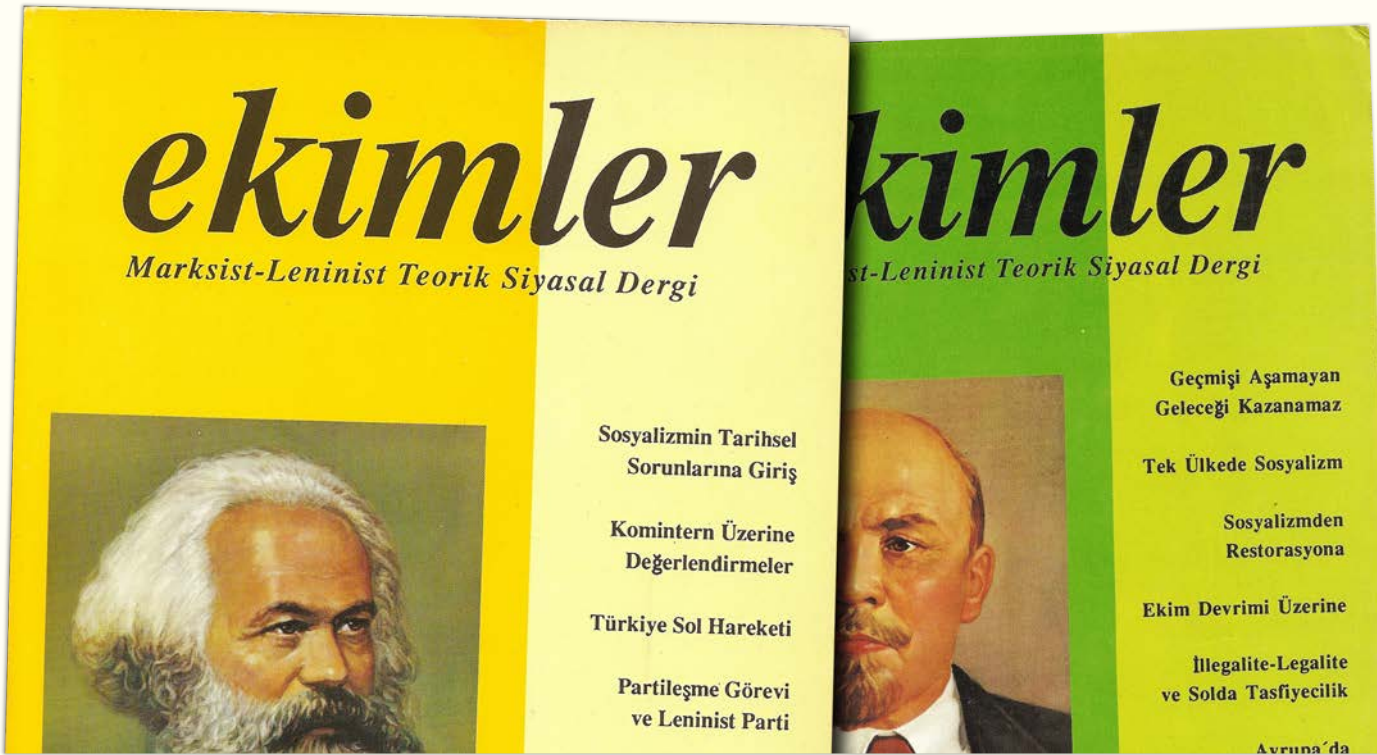
1889'da kurulan İkinci Enternasyonal, ulusal bir çerçevede parlamenter, sendikal ve öteki yasal araçlarla işçi hareketinin gelişimini sağlayan bu partilerin gevşek bir uluslararası örgütsel birliğini temsil ediyordu. Kendi içinde temel sorunlara ilişkin bir ideolojik birlik ve netlikten yoksundu. Ortodoks marksistlerle revizyonistler bir aradaydı. Bu durum ara sıra hararetli tartışmalara yol açsa da gerçekte pek bir sorun oluşturmuyordu. Düzenli aralıklarla toplanan kongrelerde, önemsiz konularda kararlar nispeten kolay alınıyor, diğer bazı konular uzlaşma ürünü muğlak ve her tarafa çekilebilir metinlerle hallediliyor, temel ve can alıcı sorunların ise ustalıklı üstü örtülüyordu. Gevşek bir uluslararası birlik olarak Enternasyonal'in aldığı kararların tek tek ulusal partiler üzerinde fazlaca bir yaptırım gücü de yoktu zaten. Kısaca, bir bütün olarak alındığında, İkinci Enternasyonal, kapitalizmin bu özel evresinin (bu evrenin kendi has özellikleriyle belirlenen) özel bir ürünü, işçi hareketinin sakin ve barışçıl gelişme döneminin ifadesi ve temsilcisiydi.

irümeden çöküşe

H. Fırat

**Komünist Enternasyonal
100. yılında!**

20. yüzyıla dönüş, kapitalizmin bu özel gelişme evresinin de sonunu işaretliyordu. Kapitalizm artık tekeli emperyalist bir aşamaya ulaşmış, bir dünya sistemi haline gelmişti. Bir dünya sistemi olarak kendi bünyesinde taşıdığı evrensel çelişkiler olgunlaşmakta ve onu bir genel bunalıma hazırlamaktaydı. Kapitalist metropollerde olgunlaşan emek-sermaye çelişkisi; zorla köleleştirilmiş ve kapitalist üretim ilişkilerinin ihracına sahne olmuş sömürgelerde ulusal uyanış ve kurtuluş mücadeleleri; ve nihayet, dünyada ele geçirmediikleri toprak parçası bırakmadıkları için, egemenlik alanlarını ancak bir yeniden paylaşım ile genişletilebilecek olan büyük emperyalist devletler arasındaki kıyasıya rekabet ve hummalı bir silahlanma faaliyeti- tüm bunlar bir arada, kapitalizmin artık çalkantılı bir döneme girmiş bulunduğunu gösteriyordu. Bu yeni bir çağa, emperyalist savaşlar, toplumsal devrimler ve milli kurtuluş devrimleri ile karakterize olacak emperyalizm çağına geçişti.

İkinci Enternasyonal'in en yetkin otoriteleri, bu yeni çağın ortaya çıkardığı yeni sorunları kuramsal planda teşhis etmekte doğrusu pek bir güçlük çekemediler. Karl Kautsky, İkinci Enternasyo-

nal'in bu en etkili teorisyeni, daha 1909 yılında, barışçıl gelişme döneminin artık kesin bir biçimde son bulunduğunu, kapitalizmin bir savaşlar ve devrimler dönemine girmekte, "yeni bir devrimler çağı"nın yaklaşmakta olduğunu ilan etmişti. "Bir dünya savaşı(nın) tehdit edici ölçüde yakına gelmiş" bulunduğunu da saptayan Kautsky, bunun ise, savaş sırasında ya da sonrasında, fakat kesinlikle "devrim anlamına geldiğini" vurguluyordu. Batı'da savaşla bağlantılı bir devrim olasılığına değinmekle yetinmeyen Kautsky, "Asya ve Afrika'da her yerde başkaldırı ruhu"nun yayıldığını, bunun devrimlere yol açacağını ve "yabancı boyunduruğunun yıkılması"yla sonuçlanacağını da ifade ediyordu.¹

Kautsky'nin *İktidar Yolu* adını taşıyan ve emperyalist savaş, toplumsal devrim ve sömürgelerde ulusal kurtuluş sorunlarına değinen bu kitabını, Lenin, Kautsky'nin ihanetini incelediği bir yazıda "çağımızın hedeflerini en tam biçimde ortaya koyan bu broşür" şeklinde olumlarken, görünüşe göre pek haksız da sayılmazdı.²

En yetkili organlar olarak II. Enternasyonal Kongreleri ise, yeni çağa geçişin gündeme getirdiği sorunları daha da

erken tarihlerden itibaren tartışmaya başlamışlardı. Sürekli güçlenen militarizm ve buna bağlı olarak emperyalist bir savaş tehlikesi, bunların başında geliyordu. Bu iki sorun savaş öncesi bir dizi kongrenin değişmez gündem maddeleriydi. 1907'de toplanan Stuttgart Kongresi, bu sorunlara ilişkin karar metninde, "militarizme karşı kavganın bütün olarak sosyalist sınıf savaşından ayrılamayacağını yeniden" bildiriyor, emperyalist savaşların "kapitalizmin doğasından" kaynaklandığını, emperyalist devletlerin "dünya pazarındaki rekabetlerinin ürünü" olduğunu ifade ediyordu. Aynı karar metninde, Enternasyonal içindeki devrimci unsurların (Lenin, Rosa Luxemburg vb.) özel ısrarları sonucu olsa bile, üye partiler payına, tüm çabalara rağmen önlenememesi durumunda, patlak verecek savaşın yol açtığı şiddetli ekonomik ve politik krizden, halkı ayağa kaldırmak için yararlanmaya çalışmak ve kapitalist sınıf egemenliğinin kaldırılmasını hızlandırmak görevleri saptanıyordu.³

Bununla birlikte, belli belirtileri daha o zamandan var olsa bile, 1907'de bir emperyalist savaş tehlikesi henüz çok yakın bir olay olarak düşünülüyordu. Bu nedenle tespit edilen tehdidin ve işaret

edilen görevlerin, Enternasyonale bağlı partiler için, hiç değilse bunların büyük çoğunluğu için, gerçekte pek bir pratik anlamı ve sonucu yoktu. Enternasyonal'in en güçlü ve "model" partisi SPD ile ünlü lideri Bebel, konunun Stuttgart Kongresi gündemine alınmasına bile karşı çıkmışlardı.⁴

Oysa Balkan bunalımı ve savaşının bu tehlikeyi adamaklı somutlaştırıp yakınlaştırdığı yıllarda işin ciddiyeti daha iyi hissedilmeye başlandı. İkinci Enternasyonal çöküşünden önceki son kongresini savaştan yaklaşık bir buçuk yıl önce İsviçre'nin Basel kentinde topladı (Kasım 1912). Kongre artık kapağı dayanmış bulunan savaş tehlikesini yeniden tartıştı. Yayınladığı bildiri, kongrenin savaş tehlikesini artık iyiden iyiye algıladığına, savaşın kökenleri ve karakteri kadar başlatılmasına vesile olacak bölgesel sorunlara da oldukça isabetli biçimde tespit ettiğine tanıklık eder. Bildiri, Stuttgart (1907) ve Kopenhag (1910) kongrelerinin savaşla ilişkin kararlarını yeniden hatırlatır ve onaylar. Savaşı önlemek, önlenememesi durumunda ise, yaratacağı ekonomik ve siyasal bunalımdan "en geniş halk tabakalarını ayaklandırmak ve kapitalist egemenliğin düşüşünü hızlandırmak için" yararlanmak devrimci görevinin altı yeniden çizilir. Bildiri, Kongre adına, bütün Enternasyonalin bu konudaki "mutlak oybirliğini sevinçle kaydeder." 1870 Fransız-Alman, 1904 Rus-Japon savaşlarını ve onları sırasıyla izleyen Paris Komünü ve 1905 Devrimi'ni hatırlatarak, yönetici sınıfları ve hükümetleri, "bir dünya savaşının devamı olabilecek bir proletarya devrimi" konusunda uyarır.⁵

İşte bu enternasyonal, kuramcılarını bir devrimler çağını önceden görüp ilan eden, kongreleri yeni bir tarihsel dönemi başlatacak olayı, emperyalist dünya savaşını, onun anlamını ve sonuçlarını, oldukça doğru bir biçimde saptayan o görkemli İkinci Enternasyonal, önden haber verdiği savaşın ilan edildiği günlerde, bir anda ve bütünüyle iflas etti ve çöktü. İkinci Enternasyonal'in en güçlü ve saygın üyesi olan Alman Sosyal-Demokrat Partisi (SPD) parlamento grubunun 4 Ağustos 1914 günü Reichstag'da savaş

kredileri lehinde oy vermesi, tarihsel olarak bu çöküşü ve iflası sembolize eder.

Rosa Luxemburg tepkisini Alman sosyal-demokrasisini artık "kokmuş bir ceset"ten ibaret olduğunu söyleyerek ortaya koymuştu. Fakat 4 Ağustos'u izleyen günlerde, ezici bir çoğunluğu ile aslında bizzat İkinci Enternasyonal'in kokmuş bir ceset olduğu anlaşılacaktı. Emperyalist savaş bunun açığa çıkışına yalnızca bir vesile olmuştu. Bugünden ve tarihsel bir bakışla ele alındığında, bunda şaşırtıcı bir yan görülemez. Marksist-Leninistler, genel olarak ilerici devrim tarihçileri, 4 Ağustos 1914'te simgelenen çöküşü, İkinci Enternasyonal'in gerçek politikalarında ani bir dönüş değil, doğal bir sonuç olarak değerlendirirler. Oysa olayın yaşandığı günlerde, başta Lenin olmak üzere Enternasyonal'e uzun bir zamandır mesafeli ve eleştirel yaklaşanlar bile, ortaya çıkan gerçek karşısında şaşkınlığa, hatta şoka uğramışlardı.

Yaşadığı sarsıntıyı çabuk atlatan ve kendini büyük bir enerjiyle bu beklenmedik olayın iktisadi, siyasal, düşünsel ve tarihsel temelleriyle tahliline veren Lenin, birkaç ay sonra kaleme aldığı bir yazıda, şunları söylüyordu: "Avrupa savaşı, çok büyük bir tarihsel bunalımdır, yeni bir çağın başlangıcıdır. Her bunalım gibi savaş da, ikiyüzlülüğün peçesini yırtarak, bütün antlaşmaları reddederek, bütün kokuşmuş, soysuzlaşmış otoritelerin burnunu kırarak, kökü derinlerde olan karşıtlıkları ağırlaştırmış, yüzeye çıkarmıştır." ("Ölü Şovenizm, Yaşayan Sosyalizm")

Lenin bu sözleriyle, Kautsky ve bir bütün olarak İkinci Enternasyonal hakkında yaşadığı hayal kırıklığının izahını da yapmaya çalışıyordu. Emperyalist savaşta ifadesini bulan büyük tarihsel bunalım,

bazı kişi ve kurumların çürümüşlüğüne örten perdeyi kaldırarak, onların gerçek çehresini bütün çıplaklığı ile açığa çıkararak, her şeye rağmen "yararlı ve ilerici" bir yön taşıdığını göstermişti. Bu tema, Lenin'in İkinci Enternasyonal'in çöküşünü konu alan yazılarında sıkça yinelenir.

Savaş bu konuda gerçekten büyük bir iş başarmış, kapitalizmin nispeten barışçıl bir gelişme döneminin ürünü örgütlü sosyalist hareketin gerçek yapısını ve niteliğini açığa çıkarmıştı. Yaşanan çürümenin gerçek boyutlarını savaş ortaya çıkarmış olsa bile, bunu önceden sezenler de yok değildi. Alman partisinin sol kanat mensupları buna örnektir. Bunlardan Parvus (Aleksander Israel Lazarevitsch Helfhand), 1905 gibi erken bir tarihte, Avrupa'daki kapitalist düzenin olgunlaştığını ve artık ilerlemenin önünde bir engel haline geldiğini belirttikten sonra, fakat diyordu; "Proletaryanın siyasal enerjisi yeterince yoğunlaşmamıştır. Sosyalist partiler karardan ve cesarettен yoksundurlar. Bu durumdan, Sosyal-Demokrat Partinin, kapitalist düzenin yaşaması suçunu yükleneyeceği sonucunun çıkarılabileceği düşünülebilir." Bu sözleri aktaran Isaac Deutscher, şunları ekliyor: "Bu sözleri çağdaşları çok ileriye gören bir kehanet saydı."⁶

Fakat Alman partisinin sol kanadı için, bu tür "kehanetler" in, son derece somut gözlemlere ve tahlillere dayandığına da kuşku yoktur. Nitekim, sol kanadın liderlerinden Rosa Luxemburg, 1907 başında Clara Zetkin'e yazdığı bir mektupta, şunları söylüyordu:

"... Düşüncelerimin olgunlaşmasından sonra vardım bu sonuca. Apaçık gerçek şu ki, August (Bebel) -diğerleri daha fazla- tamamen parlamentoya ve parlamentarizme bağlanmış durumda. Parla-

menter eylemin sınırlarını aşan olayları her gördüklerinde ümitsizleşiyorlar; hayır, ümitsiz demek de yetmez, çünkü o zaman hareketi tekrar parlamenter kanallara sokmak için ellerinden geleni yaparlar ve kendi sınırlarını aşma riskini göze almaya cesaret edenleri gözü dönmüşçesine 'halk düşmanı' diye lanetlerler. Kitlelerin partide örgütlenmiş kesiminin parlamentarizmden yorgun düştüğü, parti taktiklerinde yeni bir çizgiyi sevinçle karşılayacakları gibi bir his var içimde. Ancak parti liderleri, hele hele oportünist editörler, milletvekilleri ve sendika liderlerinden oluşan üst tabaka karabasan gibi çökmüştür yerlerine."⁷

Rosa Luxemburg'un, bileşimini olduğu kadar sınıf mücadelesinin devrimci taktikleri karşısındaki oportünist ruh hallerini ve tutumlarını da oldukça başarıyla tanımladığı bu "üst tabaka", İkinci Enternasyonal'deki çürümenin toplumsal temelidir. Yalnızca "model parti" SPD'ye değil, İkinci Enternasyonal'in Batı Avrupalı tüm partilerine özgüdür. Bu üst tabaka, işçi hareketinin 1871-1914 dönemini kapsayan yasal ve barışçıl gelişme dönemi ile kapitalizmin emperyalist aşamasının ortak bir özel ürünüdür.

İlki, legalitenin durgun ve rutin ortamı, çürümenin uygun siyasal zeminini ve ikincisi, sendika bürokrasisi ve işçi aristokrasisi halinde yozlaşmanın elverişli iktisadi temelini oluşturmuştur. Sakin ve barışçıl bir gelişme döneminde yasal örgütler halinde ve parlamenter yöntemlerle çalışan İkinci Enternasyonal partileri, bu süreç içinde, burjuva yasallığı ve parlamentarizm zemininde bozulup yozlaşmış, devrimci ruh, cesaret ve girişkenlikten uzaklaşmış, sınıf mücadelesinin devrimci araç ve yöntemlerine yabancılaşmış bir parti bürokrasisi ürettiler.

İkincisi, emperyalizmin dünya ölçüsünde elde ettiği aşırı karlar ise, işçi sınıfının dar bir kesimi içinde yaratılmış bir işçi aristokrasisinin ekonomik temelini oluşturdu. Bu iki katman, küçük-burjuva parti bürokrasisi ile işçi aristokrasisi, dış görünümüyle işçi hareketinin siyasal ve örgütsel gelişmesini ve olgunlaşmasını temsil eden İkinci Enternasyonal'in (onun mensubu tek tek partilerin) asıl omurgası ve ruhuydu. Onun içten içe çürümesinin de toplumsal dayanağı oldular. Emperyalist asalaklık ve çürümenin sosyalist ve işçi sınıfı hareketi içindeki yansımaysıydı bu.

İkinci Enternasyonal'deki çürümenin gerçek kapsamını zamanında göremeyen Lenin, savaş bu gerçekliği açığa çıkardığı andan itibaren, onun tarihsel, iktisadi ve düşünsel temellerini en kapsamlı ve başarılı tahlil edip açıklığa kavuşturan kişi oldu. Lenin'in emperyalizm teorisi ile İkinci Enternasyonal'deki çürümeye ilişkin tahlili arasında kopmaz bir bağ vardır. Nitekim *Emperyalizm* kitabının Fransızca ve Almanca baskılarına yazdığı 6 Temmuz 1920 tarihli Önsöz'de, bu baği net bir biçimde ortaya koyar. İşçi hareketinin bütününde görünen (ve İkinci ve Üçüncü Enternasyonaller şahsında somutlaşan) bölünmeye işaret ederek, "öyleyse bu tarihsel ve evrensel olayın ekonomik temeli nedir?" diye sorar ve yanıtlar: "Bu kökler, kuşkusuz, kapitalizmin en yüksek tarihsel aşamasını, yani emperyalizmi karakterize eden asalaklık ve çürümededir." Emperyalizm bu sayede elde ettiği muazzam aşırı kârlarla işçi sınıfının küçük bir azınlığını bozmuş ve bürokratlara dönüştürmüştür. "Yaşam tarzlarıyla, dünya görüşleriyle tamamen küçük-burjuva niteliği taşıyan bu burjuvalaşmış işçi tabakası ya da 'işçi aristokrasisi', İkinci Enternasyonal'in başlıca desteği olmuştur."

Bu tabakanın oluşumu, buna paralel olarak İkinci Enternasyonal'in içten içe çürümesi, gerçekte onun 1889-1914 arası bütün bir tarihsel dönemini kapsar. Buna rağmen bu gerçeğin ancak savaş bunalımıyla açığa çıkması, tarihsel bir bakışla ele alındığında şaşırtıcı değildir. Bir kez daha bunun açıklaması, söz konusu dönemin kendi özelliklerinde saklıdır. İkinci Enternasyonal 1889'da Marksizmin devrimci teorisi ve ilkelerini temel alarak kuruldu. Marksizm'in Avrupa'nın sosyalist işçi partilerine bu genel egemenliği, kuşkusuz Avrupa işçi hareketindeki tarihsel olgunlaşmanın göstergesiydi. Bu partilerin toplumsal devrime barışçıl bir hazırlık dönemini yaşamaları bütünüyle objektif koşulların bir gereği idi. Ne var ki, bu görece durgun yasal dönem ile kapitalist emperyalizmin ekonomik koşulları, işçi hareketi üzerinde bozucu etkilerini günbegün biriktirmekteydiler.

Aslında bunun ilk ideolojik dışavurumu oldukça erken bir tarihte, daha 19. yüzyılın bitimine yakın, Bernstein şahsında temsil edilen revizyonizmle açığa çıktı. Bernstein, Marksizm'in devrimci teorisini açıkça yadsıyor, sınıf mücadelesi, toplumsal devrim, proletarya diktatörlüğü üzerine devrimci görüş ve ilkeleri açıkça reddediyordu.

Henüz kuvvetli bir marksist geleneğe sahip bulunan İkinci Enternasyonal, bu revizyonist akıma tepki gösterdi ve revizyonistler azınlıkta kaldılar. Fakat toplumsal devrimi açıkça reddeden bu reformist akımın buna rağmen yine de İkinci Enternasyonal bünyesinde kalmaya devam etmesi ve üye partilerin bir kanadını oluşturması, Enternasyonalin sonraki akıbetini anlamak bakımından dikkate değer bir olgudur.

İlk aşamada toplumsal devrimi ve genel olarak devrimci sınıf mücadelesini açıkça reddederek kendini gösteren reformist kanat, 1907 Stuttgart Kongresi'nde, bu kez sözümona "sosyalist bir sömürge siyaseti" ile ortaya çıktı. Çoğunluğunu oluşturdukları Kongre Komisyonu'nun hazırladığı ve sömürgeci emperyalist siyaseti aklayan karar tasarısı, 108'e karşı 128 oyla zar zor reddedilebildi. Başta Kautsky, İkinci Enternasyonal'in resmi temsilcileri bu karar tasarısını teşhir ettiler. Fakat bu olay, hem Enternasyonal bünyesinde revizyonizmin kazandığı güç ve cüreti hem de, kendi burjuvazisinin emperyalist siyasetiyle bağdaşabilen böyle güçlü bir kanadı içermek ve kabul etmekle, İkinci Enternasyonal'in içinde bulunduğu gerçek durumu gösterdi. Aynı kongrede, emperyalist savaşa karşı izlenecek devrimci taktiklerin açık formülasyonuna ilişkin olarak Lenin-Luxemburg grubunun değişiklik önermesine Alman sosyal-demokratlarının lideri Bebel'in karşı çıkışı, bir başka dikkate değer olgudur.

Temel ilkesel sorunlara ilişkin bu örnekler, İkinci Enternasyonal'deki çürümenin erken tarihlerde başgösterdiğinin açık işaretidir. Eğer buna rağmen, İkinci Enternasyonal'in resmi teorik çizgisine yine de Marksizm egemen kalabilmişse, bunun sırrı, Marksizm'in devrimci ilkelere gerçek sadakati açığa çıkaracak ve sinayacak çalkantılı bir dönemin henüz gelip çatmamış olmasıdır. Devrimci sınıf çatışması, burjuva sınıf egemenliğine dolaysız saldırı, bizzat toplumsal devrimin kendisi, henüz belirsiz bir geleceğin sorunu olarak kaldığı sürece, tüm bunları teoride kabul etmenin, fakat pratikte, yasal ve parlamenter bir zeminde en bayağı bir oportünizmle işleri idare etmenin, demek oluyor ki kuramsal saflıkla pratik oportünizmi bağdaştırmanın, o gün için fazla bir güçlüğü yoktu. (Enternasyo-

nal'in baş kuramcısı Karl Kautsky'nin en büyük yeteneği, bu işi çok iyi bir biçimde başarımındaydı.)

Uygulama gereği ya da zorunluluğu olmadığı sürece, muhtemel bir emperyalist savaşa karşı en devrimci kararları "oy birliği" ile almak (Basel Kongresi) hayli kolaydı. Aynı şekilde, buna uygun strateji ve taktiklerle, çalışma, örgütlenme ve mücadele yöntemleriyle birleştirme gereği ve zorunluluğu olmadığı sürece, alışlagelmiş araç ve yöntemler olduğu gibi korunduğu sürece, "yeni bir devrimler çağının yakınlaşmakta" olduğunu bildirmekte de fazla bir güçlük ve sakınca yoktu.

Teori ile pratik arasındaki uçurumun, oportünizmin bu en kaba biçiminin klasik örneği, İkinci Enternasyonal'dir. İkinci Enternasyonal devrimci teoriyi uzak gelecek için kabul etmiş, reformist oportünizmi ise gündelik olarak uygulamıştır. Emperyalist savaş gibi bir büyük bunalım anı, devrimci teori ile devrimci pratiğin en dolaysız ve hiç kaçamaksız olarak üst üste düştüğü nadir tarihsel anlardan biridir. İkinci Enternasyonal'in çöküşünün savaşın patlak verdiği günlerle çakışması, "model parti"nin gerçekte "kokmuş bir ceset"ten başka bir şey olmadığını tam da bu sırada açığa çıkması, bu açıdan rastlantı değildir.

Ünlü **Basel Bildirisi'**nde şu ifadeler yer alır:

"Hükümetler iyice bilsinler ki, Avrupa'nın bugünkü durumu ve işçi sınıfının fikri eğilimi içinde, bizzat kendileri için tehlikeli olmaksızın savaş kundakçılığı yapamazlar."

"Bir dünya savaşının devamı olabilecek bir proletarya devrimi önünde yönetici sınıfların duyduğu korku, barışın esaslı bir güvencesidir."

Bu sözler, bugünden bakıldığında ve tarihsel gerçeklerin ışığında değerlendirildiğinde, iyiden iyiye kاپıya dayanmış bir felaket karşısında, İkinci Enternasyonal resmi çevrelerinin içinde bulunduğu ruh halinin gerçek niteliği konusunda açık bir fikir verir. Somut bir tehlikeyi, emperyalist savaşı, gerçekten algılayan resmi çevreler, en az onlar kadar korktukları bir devrim ihtimaliyle kapitalist düzenin yönetici çevrelerini korkutmaya ve sözümona bu yolla savaşı engelleme-ye çalışırlar.

İkinci Enternasyonal resmi çevreleri, bir savaşın getireceği yıkım ve felaketlerin yanı sıra, onun zorunlu kılacağı devrimci tutumlardan ve altına imza atmış buldukları bildirin öngördüğü görevlerden, özellikle savaşın yaratacağı krizden kapitalist sınıfın devrilmesi doğrultusunda yararlanma görevinden, aslında bizzat devrimin kendisinden korkuyorlardı. Savaşın hemen öncesindeki günlerde yaşadıkları çaresizliği ve paniği tarihçiler çarpıcı bir biçimde kaydeder.

Bu büyük ikiyüzlülüğün emperyalist savaşa açığa çıkması yalnızca güncel politik değil, daha da önemli olarak tarihsel bir anlam taşır. Birinci emperyalist savaş, emperyalizmin başlıca evrensel çelişkilerinin toplanıp düğümlendiği büyük bir tarihsel olaydı. Savaş kendisiyle birlikte toplumsal devrimler (ve Doğu'da milli kurtuluş devrimleri) dönemini başlatmıştır. Bu yeni çağ, çürümüş eski enternasyonalin sonu demektir. İkinci Enternasyonal'in savaşa başlayan bir çağ değişimi ile birlikte çöküşü tarihsel bir gerçek olduğu kadar mantıksal bir olaydır da.

Yeni bir çağ, toplumsal devrimler çağı, yeni bir enternasyonal demektir. Bu enternasyonal, yeni çağın sert ve çalkantılı koşullarında, uluslararası işçi sınıfının

uluslararası burjuvaziye karşı cepheden devrimci sınıf mücadelelerinin, kapitalist düzenin yıkılması, iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi ve sosyalizmin kuruluşu mücadelesinin temsilcisi, taşıyıcısı ve yöneticisi olacaktır. Daha kısa dönemli düşünüldüğünde, yeni enternasyonal, İkinci Enternasyonal'in son Basel Kongresi'nde ilan edip de günü gelip çatığında sırt çevirerek ihanet ettiği devrimci görevlerin gerçekleştiricisi olacaktır.

Lenin, bu nesnel tarihsel ihtiyacı, eski enternasyonalin fiilen çöküşünün daha ilk aylarında dikkate değer bir açıklık ve kesinlikle gördü ve ifade etti. Eski enternasyonalin açığa çıkan çürümüşlüğüne duyduğu bütün bir tiksintiye rağmen, onun, uluslararası işçi hareketinin belli bir tarihsel gelişme dönemi boyunca gerçekleştirdiği "yararlı" hizmeti sükunetle tespit ve teslim etti. Fakat onun artık öldüğünü de kesin bir biçimde ilan ederek, bir üçüncü enternasyonal çağrısıyla birlikte bu kez böyle bir enternasyonal gerekli ve zorunlu kılan tarihsel dönem ve görevlerin doğru bir tanımını yaptı. Savaştan, dolayısıyla eski enternasyonalin çöküşünden, yalnızca üç ay sonra, Kasım 1914'te. (*Sosyalist Enternasyonal'in Durumu ve Görevleri*)

Lenin'in Üçüncü Enternasyonal sloganı, hiç de öznel bir proje değil, fakat nesnel tarihsel bir ihtiyacın büyük bir görüş keskinliği ile önden tespit edilmesidir. Bununla birlikte, nesnel bir ihtiyacın tespit edilmesi ile onu olanaklı kılacak öznel koşulların oluşması, birbirinden farklı şeylerdir. Verdiği mücadelenin niteliği ve safhaları, Lenin'in bu ayrımın bilincinde olarak hareket ettiğini gösterir.

1889 yılında kurulan ve sosyalist işçi hareketinin yirmi beş yıllık dönemine tartışmasız olarak damgasını vuran İkinci

Enternasyonal, Paris Komünü sonrası bütün bir sosyalist gelişme ve birikimin siyasal ve örgütsel ifadesiydi. Bu nedenle çöküşü, ona egemen olmuş oportünizmin iflasından çok daha önemli ve kapsamlı sonuçlar çıkardı ortaya. İşçi hareketinin Komünü sonrası kırk beş yıllık örgütlü sosyalist birikimi bir anda darmadağın oldu. Elbette İkinci Enternasyonal'ın uzun zaman alan çalışmalarının yığınlarında sosyalist amaç ve idealler doğrultusunda yarattığı etki kolay kolay silinmezdi. Ne var ki, söz konusu olan bu etki değil, bu etki temeli üzerinde yükselen örgütlü siyasal birikimdi. Şimdi buna artık açık ya da örtülü sosyal-şoven kimliği ile oportünizm egemendi ve o bunu emperyalist amaçlar için savaşan burjuvazinin hizmetine sunmuştu. Böylece savaş, yalnızca kapitalizmin genel bunalımını değil, tam da bu aynı temel üzerinde, uzun ve başarılı bir gelişme döneminin ardından işçi hareketinin ve sosyalizmin evrensel çapta ilk büyük bunalımına da yol açtı. İkinci Enternasyonal'ın çöküşü ve iflası, aynı zamanda bu bunalımın da bir ifadesiydi ve uluslararası işçi hareketinde dönülmez bir bölünme anlamına geliyordu.

Lenin, bu bunalımı ve bölünmeyi tahlil eden birçok yazısında, bunun emperyalizmin nesnel koşullarından kaynaklandığını ve İkinci Enternasyonal'ın bütün bir tarihini kapsadığını sıkça vurgular. "İşçi hareketinin iki özsel eğilimi, devrimci sosyalizm ile oportünist sosyalizm arasındaki savaşım, 1889'dan 1914'e değin uzanan tüm bir dönem kapsar." Buna, bu bölünmenin aynı dönem içinde bazı ülkelerde örgütsel biçimler de kazanmış bulunduğunu, diğer bazı ülkelerde ise aynı parti içinde kıyasıya bir mücadele olarak sürdürdüğünü ekler.

Bu değerlendirmeler kuşkusuz tarihsel gerçekleri yansıtıyordu. Fakat İkinci Enternasyonal çöktüğünde ortaya çıkan asıl gerçek şuydu ki, belki de bir tek Rusya hariç, bütün büyük partilerde "oportünist sosyalizm" ezici bir egemenlik kurmuş bulunuyordu. Bu partilerin devrimci kanatları son derece küçük ve örgütsüz çevreler olarak kalakalmışlardı (örneğin Rosa Luxemburg önderliğindeki SPD sol kanadı). Kendilerine önceden örgütlü bir kimlik kazandırmış olanlar ise, kendi ülkelerinde örgütlü işçi hareketinin yalnızca son derece küçük bir kesimini temsil ediyorlardı.

Sosyal-şovenlerin de etkisiyle yığınları kapsayan milliyetçi şoven dalga, bu grupları ilk dönemler için özellikle yalnızlaştırmıştı. Savaşla birlikte gündeme gelen tümüyle yeni ağır faaliyet koşulları ise, özellikle ilk zamanlarda durumlarını iyice zora sokmuştu. Daha da önemlisi bu parti, grup ya da çevreler, genel ola-

rak devrimci Marksizm'in tabanı üzerinde durmak ve emperyalist savaşa karşı enternasyonalist bir konumda olmakla birlikte, henüz netleşmiş bir ideolojik tutum ve programdan yoksundular. İkinci Enternasyonal'ın ihanetini ve iflasını açıkça görüyor, mahkum ediyorlardı. Ama gerek ideolojik zayıflık, gerekse sosyalist birikimin hâlâ da eski geleneksel partilerin bünyesinde oluşu, tam bir örgütsel kopuşta büyük tereddütler yaratmaktaydı.

Bir eğilim olarak geçmişten kök alan devrimci sosyalist akımın birçok ülkede o günkü varlığı ne ölçüde tartışmasız bir gerçektiyse, bunun kendi içinde yeterli bir ideolojik netlikten, örgütlü bir varlıktan ve uluslararası planda yeterli bir ortak davranış birliğinden yoksunluğu da o ölçüde tartışmasızdı. Örneğin bu akımın en önemli ve her şeye rağmen birbirine en yakın iki temsilcisi Bolşevikler ve Spartakistler'di. Oysa onlar arasında bile henüz ciddi görüş ve davranış farklılıkları söz konusuydu. Alman komünistleri, kendi ülkelerinde kautskici "merkez"den, uluslararası planda ise İkinci Enternasyonal'den örgütsel bir kopuşta hâlâ zorlanıyorlardı. Bolşevikler kendi oportünistlerinden her türlü kopuşu gerçekleştireli çok olmuştu (daha savaş öncesinde!). Savaş İkinci Enternasyonal'ın çürümüşlüğüne, oportünist ve sosyal-şoven kimliğini bütün açıklığı ile ortaya çıkardığı andan itibaren ise, bu kopuşun uluslararası planda da bir zorunluluk olduğunu ısrarla savunuyorlardı. Bu Üçüncü Enternasyonal için, komünist bir enternasyonal için bir çağrı ve mücadeleydi. Uluslararası devrimci marksist akımın içinde bulunduğu zayıflık, dağınıklık ve karamsarlıktan dolayı, bunun için daha yıllarca mücadele etmeleri gerekecekti. Yeni devrimler çağının proleter sınıf mücadeleleri ihtiyaçlarına yanıt verebilecek yeni tipte devrimci partilerin belli başlı ülkelerde hiç değilse ilk nüveleri ortaya çıkmadan, yeni bir enternasyonal yaratmak olanaklı değildi. Öte yandan, savaşın mayaladığı devrimci bunalımın henüz yeterince olgunlaşmamış olması da, uluslararası çaptaki bu tür bir büyük devrimci girişim için yeterli nesnel itkileri henüz olanaklı kılmıyordu. Dolayısıyla Lenin ve Bolşeviklerin "proje"lerini gerçekleştirememeleri kararsızlıklarından değil, bu nesnel gerçeklerden dolayı idi.

İkinci Enternasyonal'ın büyük ihaneti gerçekleştiğinde buna en çok şaşırıanlar, bu örgütün içten içe yaşadığı çürümenin gerçek kapsamını savaş bunu açığa çıkarana kadar göremeyenler arasında, Lenin önderliğindeki Bolşevikler de vardı. Buna rağmen bu ihanet ve çöküş karşısında hemen hiç bocalamayanlar da yine onlar oldular. İkinci Enternasyonal'ın işi-

ni bittiğini herkesten önce ilan edenler, "Yaşasın Üçüncü Enternasyonal!" diye ilk haykırıanlar onlardı. Yeni enternasyonalin ideolojik ve taktik temellerini hazırlamada ve onu yılların mücadelesiyle nihayet örgütsel olarak da gerçekleştirmede belirleyici rolü de yine onlar oynadılar. Tüm bunlar hiç de şaşırtıcı değildir. Salt Lenin'in tartışmasız kişiliği ile de bağlantılı değildir. Zira unutmamak gerekir ki, Lenin'den bütünüyle habersiz olarak, Rusya'daki Merkez Komitesi ile Duma'daki Bolşevik Grup, savaşa karşı bocalamaksızın yurtdışındaki Lenin'e paralel düşen bir tavır almışlardı. Bolşeviklerin bu sağlam ve sarsılmaz tutumlarının gerisinde, o dönem Rusya'sının özel tarihsel konumu ve bununla sıkı sıkıya bağlı olarak da Bolşevik hareketin kendisine özgü tarihsel oluşumu yatar.

Çarlık Rusyası, Marx-Engels'in 1882 gibi erken bir tarihte işaret ettiği ve yüzyılın dönümünde ise Kautsky'nin daha kesin bir formülasyona kavuşturduğu gibi, Paris Komünü yenilgisinden sonra uluslararası devrimci eylemin ağırlık merkezinin kaymış bulunduğu ülkeydi. Batı Avrupa'da kapitalizmin ve onunla bağlantılı olarak işçi hareketinin görece barışçı bir gelişme dönemine girdikleri sırada, Çarlık Rusyası'nda devrimci çalkantılar baş göstermişti bile. 1880'li yılların başında bir ideolojik akım olarak şekillenen Rusya marksist hareketi, bir siyasal akıma dönüştüğü 1894'ten itibaren, bu devrimci çalkantılarla iç içe geliştirdi. Bu gelişmenin tarihi, marksist hareket içindeki devrimci akım ile oportünist akım arasında yaşanan zorlu ve uzlaşmaz bir mücadelenin de tarihidir. Lenin her zaman ve bu arada İkinci Enternasyonal'ın çöküşünü konu alan yazılarında, bu mücadele ile tüm Enternasyonal içinde devrimci ve oportünist eğilimler arasında süren kesintisiz mücadelenin paralellliğini vurgular.

Bununla birlikte, Rusya'daki mücadelenin kendine özgü niteliği, onun görece barışçı değil, her zaman sert, çalkantılı, devrim ve karşı-devrim dönemlerini yaşayan bir tarihsel zemin üzerinde cereyan ediyor olmasıydı. Rusya'da temel görüşler ve taktikler başından itibaren sınıf mücadelesinin sıcak pratiği ile dolaysız bir bağlantı halinde idi. Yaşam görüşleri, taktikleri, gerçek konum ve tutumları sürekli sinamakta, devrimci olanla oportünist olanı sürekli ayırmakta ve ayırtmaktaydı. Uzun yıllar Kautsky'nin, aslında tüm bir İkinci Enternasyonal'in gerçek konumu olan, kuramda "Ortodoks" Marksizm ile pratikte en bayağı bir oportünizmi bağdaştırmak, Rusya'da olanaksız değildiyse bile hiç de kolay değildi. Zira Batı Avrupa'da henüz geleceğin sorunu olanlar, Rusya'da daha şimdiden

güncel sorunlardı. Teori pratikle kopmaz bağlar içindeydi. Batı Avrupa'da Bernstein'in ismiyle anılan aşırı reformist bir uç kanat dışında oportünist "cerehat"ın asıl büyük bölümü emperyalist savaşa kadar dipte gizli kalmayı başarabilmişken, Rusya'da bu "cerehat" devrim ve karşı-devrimin birbirini izleyen ilerleyişi içinde her adımda ortaya dökülüyordu. Ekonomizm (1894-1903), Menşevizm (1903-1908), tasfiyecilik (1908-1914) ve nihayet sosyal-şovenizm (1914 sonrası) tüm bunlar bu çalkantılı sürecin peş peşe sıraladığı "yan ürünler"di. Ve en başından itibaren Lenin, 1903'ten itibaren ise Lenin'in önderliğinde şekillenen Bolşevizm, bu tarihsel çizgiyi her bir safhada karşı kutbundan, devrimci sosyalizm konumundan izler.

Emperyalist savaş Batı Avrupa partilerinde o güne kadar yan yana ve iç içe var olagelmış devrimci ve oportünist eğilimlerin kesin bir ayrışmasını artık nihayet gündeme getirdiğinde, Rusya'da bu iş çoktan bitmişti bile. 1912'den beri Bolşevikler artık resmen ve tümüyle ayrı bir parti idiler. Gerçekte ise bu daha 1903'ten beri fiilen böyleydi. Batı Avrupa'da, emperyalist savaşın başlattığı yeni tarihsel dönemin devrimci ihtiyaçlarına yanıt verecek yeni tipte devrimci partinin ortaya çıkışı henüz potansiyel bir sorunken, Rusya'da bu parti oluşup olgunlaşmıştı bile. Kısaca ileri fakat uyusuk Avrupa'da ancak İkinci Enternasyonal'ın çöküşüyle birlikte yaşanacak olanlar, geri fakat devrimci Rusya'da uzun bir süreç içinde yaşanagelmış, savaş yalnızca bunun son safhasını oluşturmuştu. Dolayısıyla, bu devrimci gelişmenin devrimci ürünü olan Bolşeviklerin, İkinci Enternasyonal'de yaşananlara bir anlık şaşırırsalar bile, bu gelişmeye karşı nasıl davranacakları konusunda hiç şaşırırmalarında kavranamaz bir yan yoktur. Aynı şekilde, uluslararası devrimci işçi hareketinin sonraki seyrinde belirleyici bir rol oynamalarına da...

(Devam edecek...)

Dip Notlar:

- 1- **Seçilmiş Politik Yazılar**, Kavram Yayınları, İstanbul, 1990, s. 87-92
- 2- **"Ölü Şovenizm, Yaşayan Sosyalizm"**, **Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları** içinde, Sol Yayınları, Ankara, 1979, s.189-190
- 3- Karar metninin tümü için bkz. Peter Netti, **Rosa Luxemburg, C.1**, Atalol Yayıncılık, İstanbul, 1990, s.371-373
- 4- Peter Netti, a.g.e., s.369
- 5- Bildirinin tam metni için bkz., Lenin, **Emperyalizm, Ekler** bölümü, Sol Yayınları, Ankara, 1979, s.157-163
- 6- Isaac Deutscher, **Troçki, C. I**, Ağaoğlu Yayıncılık, İstanbul, 1969, s.134)
- 7- Netti, a.g.e., s.351

TKİP VI. Kongresi Belgeleri...

Sınıf çalışmamızın sorun alanları

Sınıf çalışmamız özellikle son yıllarda önemli bir gelişim ve değişim süreci içindedir. 2007'de toplanan II. Parti Kongresi'nden bu yana süregelen müdahalelerin ürünü olarak parti çalışması artık sınıf zeminine oturmuş durumdadır. Henüz sınıf içinden gereğince kadrolaşma yaşanmasa da partinin ilişki ağının neredeyse tamamını, artık işçiler ve emekçiler oluşturmaktadır. Partinin sınıf kitleleri ve hareketi için henüz bir güç odağı oluşturamaması ise bu gelişmenin halihazırdaki sınırlarına işaret etmektedir. Öte yandan özellikle Greif Direnişi ve Metal Fırtınası süreci sonrasında daha açık biçimde ortaya çıkmıştır ki, parti artık sınıf mücadelesinde yeni ve farklı bir tarzın yalnızca savunucusu değil, aynı zamanda fiili örgütleyicisi konumundadır.

Bu gelişimin sınıf hareketinin dibeye vurduğu koşullarda yaşanıyor olması, siyasal ve toplumsal gericiliğin sınıf kitlelerini içine aldığı boğucu atmosfere rağmen hayat bulması, örgütsel planda yaşadığımız daralmaya ve faaliyet kapasitesi açısından yaşadığımız gerilemeye rağmen gerçekleşmesi, kuşkusuz fazlasıyla dikkate değerdir. En güç ve elverişsiz koşullar altında elde edilebilen belli bir başarının ifadesidir.

Sınıf içinde kalıcı mevziler yaratma alanındaki zayıflığımızın ve devrimci örgüt alanındaki yetersizliklerimizin gölgesinde kalan bu gelişme, her şeyden önce gösterdiğimiz ısrar ve kararlılığın ürünüdür. Parti nesnel süreçlerin ötesinde, ideolojik ve politik varlığının doğal bir sonucu olarak "döne döne sınıfa gitmekte", bu tür bir inat ve istikrarın sağladığı çok yönlü birikim ve deneyim ise, günün tüm olumsuz şartlarına rağmen çalışmamızdaki gelişimin temel dinamiği olabilmektedir.

SINIF HAREKETİ VE PARTİNİN SINIF ÇALIŞMASI

Türkiye'deki siyasal tabloya bakıldığında, belki de son otuz yılda en değişmeden kalan olgu, sınıf hareketinin geri tablosudur. Sınıf hareketi içinde bulunduğu parçalı dağınık tabloyu bir türlü aşamamakta, bilinç ve örgütlülük düzeyindeki zayıflık giderilememekte, mücadele kapasitesi ve temposunda anlamlı bir gelişim gösterememektedir.

Toplumsal gerilim ve çatışmaların

şiddetiyle ters orantılı biçimde gün gün gerileyen hareket, bugün iktisadi-sendikal zeminde dahi etkin bir varlık göstermemektedir. Alttan alta oluşan mücadele dinamikleri ya bu geri tablo içinde ezilmekte ya da kısmi kazanımlarla (istisnai olarak), hareketin genel durumunda özel bir değişiklik yaratmadan geri çekilmektedir.

Hareketin içindeki öncü sayılabilecek unsurlar yalnızca devrimci bir düşünüş tarzından değil, kararlı bir mücadele anlayışından da uzaktırlar. Sendikal örgütlenme hemen hemen tek biçimdir. Bu mücadele içinde öne çıkan güçler ya bürokratik sendikacılık tarafından biçimlendirilerek, böylece bürokratik çarkın taze dayanakları haline getirilmekte ya da sendikal süreçlerin dışına itilmektedir.

Siyasal baskı ve zorbalığa teslim oluştun öncü kesimlerde yarattığı yozlaşma ve sosyal sorunların ürünü olan çürüme olgularının üstesinden gelinebilmekte, dinsel gericiliğin geniş kesimler üzerindeki etkisi kırılmamakta, siyasal süreçlerin yol açtığı kutuplaşma işçi sınıfını farklı kamplara bölmeye devam etmektedir.

Birçok nedeni bulunan bu durumda belirgin bir değişiklik yaşanmadığı sürece sınıf çalışmamızın sonuçlarının sınırlı kalması neredeyse kaçınılmazdır.

Bu gerçeğin farkında olmak bizi koruyucu beklentilerden korumakla kalma-

yacak, aynı zamanda çalışmamızın sorun alanlarını ve bunların çözümündeki önceliklerimizi doğru tespit edebilmemiz de yardımcı olacaktır.

Mevcut tabloya, onun nesnel güçlüklerine yaptığımız bu vurgular, sınıf çalışması alanındaki hata ve eksikliklerimizi, zayıf ve yetersizliklerimizi, nesnel süreçlerin kaçınılmaz akıbeti olarak sunmak için değildir kuşkusuz. Aksine, bugün bizim yapmamız gereken, kendi zayıflık alanlarımıza yoğunlaşmak ve bunları aşmak için çok yönlü bir çaba göstermektir. Zira başka türlü umutsuz, amaçsız, tek düze bir çalışma içinde koşulların değişmesini beklemek manasına gelir. Bunun da pasifizm ve kuyrukçuluk dışında yaratılabileceği bir sonuç yoktur.

SINIF ÇALIŞMAMIZIN EN ÖNCELİKLİ SORUN ALANI

Bugün sınıf çalışmamızın en önemli sorun alanı, çalışmanın siyasal muhtevastındaki zayıflımadır. Sınıf hareketi uzun süredir kendini daha çok fabrika merkezli ya da en fazla Metal Fırtına'da olduğu gibi sektörel çıkışlar planında ortaya koyabilmektedir. Temel dinamik fabrika ya da sektör içi dar ekonomik sorunlar ve istemlerdir.

Günün koşullarında sınıf çalışmamızın bu istem ve talepleri fazlasıyla önem-

semesi gerektiği açıktır. Ancak, devrimci sınıf faaliyetinin esas yönünü, sınıfı siyasal mücadele alanına çekme çabası oluşturur. Diğer bütün dinamikler bu çabaya hizmet eden, onu güçlendiren dayanaklar olarak ele alınır.

Ekonomik mücadelenin geniş işçi kesimlerini fiziki ve moral yozlaşmadan korumak gibi çok özel ve önemli bir yan taşıyor oluşu, ya da sınıf eyleminin bugün için ekonomik mücadele zemininde yükselmesi olgusu, bu durumu değiştirmez.

EKONOMİK MÜCADELE-SİYASAL MÜCADELE İLİŞKİSİ

Ekonomik mücadelenin kendi sınırları içindeki önemi ve kendi yönünden siyasal müdahale için uygun bir zemin yarattığı, kuşkusuz doğrudur. Ancak bundan çıkarılması gereken sonuç, ekonomik mücadele ile siyasal mücadelenin organik biçimde birleştirilmesinin ne denli hayati önem taşıdığıdır.

Bazen saflarımızda bile belli belirsiz yankısı olabilen, "sınıf önce ekonomik mücadele verir, bu mücadele içinde birliğini ve eğitimini güçlendirdiği koşullarda ise siyasal mücadeleye atılır" türü ekonomist yaklaşımlar, hem hayatın gerçeklerine, hem de marksist dünya görüşüne aykırıdır. Dahası bu tür aşamacı yaklaşımlar, sınıf mücadelesinin biçimleri

arasına duvarlar örme riski barındırır. Teorik, siyasal ve ekonomik biçimler içinde sınıf mücadelesi organik bir bütündür. Bu bütünlük içinde kavranmak kaydıyla, kuşkusuz önemli ve tayin edici olan politik mücadeledir. Devrimci bir parti için esas olan budur.

Dönemsel ya da taktik nedenlerle ekonomik ya da teorik mücadelenin görelî önem taşıdığı durumlar olabilir. Ama politik mücadelenin tayin edici rolü koşullara ya da taktiklere göre değişmez. Sınıf mücadelesinin hangi evreden geçtiği ya da hangi biçimi kazandığından bağımsız olarak bu böyledir. En geri düzeydeki mücadeleler dahi işçi sınıfının politik iktidarı ele geçirme mücadelesine tabi olarak ele alınmak durumundadır. Bu reformizm ile devrimcilik arasındaki temel ayrım çizgilerinden biridir. Ortaya çıkışından bu yana hareketimiz bu temel ilkelere bağlı kalmış, bunlara programı üzerinden sağlam bir temel kazandırmıştır. Bu konuda herhangi bir sapma ya da kafa karışıklığının yol açabileceği sonuçlar konusunda hep açık bir fikre sahip olmuş, bu türden eğilimlere karşı büyük bir hassasiyet göstermiştir.

Ancak sınıf çalışmamız gözden geçirildiğinde görülmektedir ki, marksist teorinin ve partimizin bakış açısının temel yapı taşları kabul edilen bu yaklaşımlar, sınıf hareketinin mevcut geri tablosunun da etkisiyle, pratik çalışmamızda her zaman gereğince gözetilemeyebilmiştir.

ÇALIŞMA DARLIKLARDAN KURTARILMALIDIR

Bugün bazı alanlarda sınıf çalışmamızın ağırlıklı kısmını fabrika içi gündemler ve ona dayalı sendikal çalışmalar oluşturmaktadır. Genel olarak sınıf çalışmasının, özel olarak fabrika çalışmalarının bu tür darlıklardan çıkarılması gerekir. Bu türden darlıklar giderilmediği sürece ne fabrikalarda gerçek mevziler yaratılabilir, ne de devrimci bir sınıf hareketini geliştirme çabasında anlamlı bir yol katedilebilir.

Siyasal gerçeklerin, onların dayandığı temel sınıf ilişkilerinin açıklanması, bu gerçekler ışığında işçilerin dikkatinin devlet ve iktidar ilişkilerine yöneltilmesi, geniş sınıf kesimlerinin bu gerçeklerin yön verdiği hedefler doğrultusunda mücadeleye sevk edilmesi, böylece bağımsız politik bir hatta birleştirilmesi, nihayet böyle bir mücadele içinde siyasal olarak eğitilen sınıfın öncüsünün devrimci sınıf partisyle buluşturulması... Tüm bunları hedef alan bir pratiğin sınıf çalışmamıza hâkim kılınması, önümüzde duran temel görevlerden biridir.

Bu görevin yerine getirilebilmesi için, tüm siyasal ve sosyal sorunlar, emperyalist savaş, saldırganlık ve militarizm, bası ve terör, antiemperyalist ve demokra-

tik talepler, ezilen ulus ve mezheplere ilişkin sorunlar, sosyal yıkım saldırıları vb. başlıklar, sınıfa dönük faaliyetimizde daha belirgin ve somut bir yer tutabilmektedir. Bu alandaki yetersizliklerin üzerine gidilmeden, çalışmanın siyasal niteliğinin güçlendirilmesi mümkün olmayacaktır. Özellikle son bir yılda bu yönlü atılan adımlar güçlendirilmelidir. Gerek fabrika içi gündemler ile siyasal gündemler arasındaki bağın güçlendirilmesi, gerekse siyasal gündemlerin sınıf bölüklerine taşınması konusunda daha güçlü ve kapsamlı adımlar atılmalıdır.

SINIF ÇALIŞMAMIZIN MERKEZİLEŞTİRİLMESİ SORUNU

Sınıf çalışmamızda öne çıkan bir diğer sorun alanı, değişik yerelerde süregelen çalışmalar arasında bütünlüğün sağlanmasıdır. Birçok yoldaş yerinde bir tutumla bu ihtiyacı gündeme getirmektedir. Ancak merkezileşmeden ne anlaşılması gerektiği önemlidir. Özellikle sınıf hareketi tablosunun parçalı ve dağınık olduğu, kendini tek tek mevziler üzerinden ifade ettiği koşullarda, sınıfa müdahalemizin bu özgünlüğü gözetilen bir içeriğe sahip olması kaçınılmazdır. Bugünün koşullarında her türlü yerel özgünlük, gündem ve konuyu kendi çalışmasının temel dayanağı haline getirmeyen bir çalışmanın büyüüp gelişmesi oldukça zor olacaktır.

Bu yüzden merkezileşmeden anlaşılması gereken, ortak politik içeriktir. Yerel inisiyatif ve özgünlükleri bastırmadan sınıf hareketine müdahalemizin genelleştirilmesi, ortak hedef ve yönelimlere, hatta gerekirse araçlara kavuşturulması, merkezileşme sorununun diğer ama daha tali bir başlığıdır. Bunlar sağlanmadığında, tek tek yerel örgütlerin sınıfa siyasal müdahaleyi güçlendirme sorununa üreteceği çözümler de sınırlı kalmaktadır.

DİL VE ÜSLUP SORUNLARI

Çalışmamızın bir diğer sorunu, sınıfa seslenişte dil ve üsluptur. Bu konuda çok şey söylemiş, birçok tartışma yapılmıştır. Bir önceki parti kongresi bu sorun üzerinde özellikle durmuştur. Konu 30. Yıl Konferansında da ele alınmıştır.

Öncelikle bu sorunun teknik bir yaratıcılık ya da beceri sorunu olmadığı, politik yetersizliğin yansıması olduğu konusunda açık bir fikre sahip olmalıyız. Bizim sorunumuz kendi başına daha popüler, daha canlı ve daha sade bir seslenmeyi başarma sorunu değildir (sorunun böyle bir yanı elbette var.) Esas çözüm aradığımız sorun, temel toplumsal-siyasal gerçeklerin, sınıf kitlelerinin mevcut bilinç ve eğitim düzeyi gözetilerek, en güçlü ve etkili biçimde nasıl aktarılacağı

sorunudur. Bunu başarabilmek ise her şeyden önce temel siyasal gerçekler ve bunların gündelik olaylara nasıl yansıdığı konusunda tam bir politik açıklık sahibi olmaktan geçmektedir.

Siyasal çalışmamız gündelik olaylar ile bu olaylara yol açan temel sınıfsal ve siyasal olgular arasındaki ilişkileri gereğince kurmakta zorlanmaktadır. Böyle olunca, sesleniş ya sadelik ve popülerlik adına siyasal açıdan zayıf söylemler üzerinden şekillenmekte, ya da güncellikten kopuk genel propaganda biçimi kazanmaktadır. Bunun temelinde öncelikle kadrolarımızın ideolojik-teorik donanımı sorunu yatmaktadır. Bunun içindir ki, başta merkezi organlarımız olmak üzere tüm organlarımız sınıf hareketini ilgilendiren siyasal ve toplumsal gerçekler üzerinden döne döne tartışmalı, ayrıntıya inerek bunların hedef kitlemize nasıl anlatılacağı üzerinde durmalıdır. Bu yapıldığı, buna gereken önem ve emek verildiği koşullarda, dil ve üslup sorununda da önemli bir gelişim yaşanacağı görülecektir.

Bu konuda dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta, propaganda ve ajitasyonun birleştirilmesi gerekliliğidir. Leninist yazındaki görevleri anlamayı ve yerine getirmeyi kolaylaştıran bazı ayrıştırıcı tanımlamalara rağmen, propaganda ve ajitasyon iç içe geçen olgular olmak zorundadır. Özellikle bugünkü sınıf hareketi gerçekliğinde, gündelik olaylar üzerinden kitleleri döne döne ajite etmek ile bu olayların arkasında temel gerçekleri anlatmak iç içe geçmiş görevlerdir. Bu konuda da o anki şartlar üzerinden tercihlerin ötesinde bir ayrım ya da sıralama yapılamaz. Ama ille bir şey öne çıkacaksa bu, bugün için sınıfın önde duran kesimlerinin eğitiminin çok önemli bir sorun olarak önümüzde durduğu gerçeğidir. İşçilere zaten bildikleri konular üzerinden seslenerek, gündelik olarak yaşadığı ve farkında olduğu olayları açıklayarak, onları devrimci açıdan eğitemeyeceğimiz gerçeği üzerine dikkatle düşünülmelidir.

SEKTÖREL BİRİMLER SORUNU

Partinin sektörel büroları, mevcut sektör çalışmalarının gelişimini güçlendirmek için oluşturulmuş özel birimlerdir. Çalışmanın derinleştirilmesi, partinin sektörlere olan hâkimiyetinin artırılması, buralara dönük genel politika ve araçların oluşturulması, var olanların güçlendirilmesi için oluşturulan bu birimlerin diğer bir misyonu sınıf çalışmasındaki kadro politikalarımızla ilişkilidir. Bu birimlerde yer alan yoldaşlar aynı zamanda değişik sektörler ve onların iç gündemleri üzerine "uzmanlaşmaya" çalışmakta, partinin bu alandaki politikalarının oluşumunda önemli roller oynamaktadır.

Bugünkü örgütsel darlığımızda, bu bi-

rimleri oluşturan güçlerin birçok işi aynı anda yapması olgusunun, bu birimlerin yukarıda ifade edilen misyonu yerine getirmesini sınırladığı açıktır. Bu alandaki çözümün gene sektör çalışmalarımızın derinleşip güçlenmesinden ve bu birimlerin alanın içinde çalışan kadrolara dayandırılmasından geçtiğini söylemek mümkündür. Yarattığı ek iş gücü, yol açtığı yatay ilişkiler ya da bazı birimlerin verimsizliğinden yola çıkarak bu birimlerin dağıtılmasını düşünmek, kısa vadeli rahatlamalar getirirse bile, uzun vadede sınıf çalışmamızı zayıflatan bir sonuca yol açacaktır.

SINIF ÇALIŞMASI ÜZERİNE EK DÜŞÜNCELER

- Sınıfın devrimci siyasal eğitimi, eylemlilik/mücadele içerisindeki eğitimidir. Sınıf kitleleri ancak pratik içinde ve kendi özdeneyimleri temelinde eğitilebilir. Kökleşmiş önyargıları ancak pratik içinde kırılabilir. Kendi başına sosyalist propagandayla, sol söylemlerle bunun için yetersiz kalır. *"Ancak bu, devrimci propagandanın önemini ortadan kaldırmaz, sadece onun eylemle birleşmesi gerektiğini gösterir."*

- Sınıf çalışması araçlarına yaklaşım sorunu politik yönelimlerimizden ve sınıf hareketinin mevcut durumundan bağımsız ele alınamaz. Bugün için önemli olan, başta PYO olmak üzere tüm yayın araçlarının çalışmanın hedefleri ile daha uyumlu hale getirilmesi ve çalışma içinde daha etkin biçimde kullanılabilmesidir.

- Bugün bütün dikkatimiz, iki temel konu üzerine yoğunlaşmak zorundadır. Bunlardan ilki, V. Parti Kongresi üzerinden ifade edilen *"Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!"* hedefi, ötekisi ise devrimci örgütün inşası sorunudur. Bu ikinci sorunun kalıcı ve sağlıklı çözümü ile sınıf çalışmamızın devrimci niteliğini yükseltmek arasında sıkı bir ilişki vardır.

- Sınıf hareketiyle ilişkilerimizin ete kemiğe bürünmesi, fabrikalarda kuvvet olarak ortaya çıkabilmemize sıkı sıkıya bağlıdır. Partinin sınıf çalışması genel seslenmenin ötesine geçerek bu başarı düzeyini artık yakalamak durumundadır.

- Partimiz sınıf çalışmamızı baştan aşağı yeni bir değerlendirmeye tabi tutmak, deneyimlerini süzmek ve ona yeni bir itilim kazandırmak sorunu ile karşı karşıyadır.

- Sınıf çalışmamızın yeni bir düzeye ulaşması ancak *"Devrimci bir sınıf hareketi için ileri!"* şiarında belli bir yol kat etmekle mümkündür.

TKİP VI. Kongresi Sınıf Komisyonu'nun hazırladığı metnin kongre çalışmaları ışığında elden geçirilmiş biçimidir...

(Ekim, Sayı: 315, Mart 2019)

8 Mart'ta on binlerce kadın sokaklara çıktı

Taksim'deki gece yürüyüşü için Fransız Kültür Merkezi önünde toplanan kadınlar polisin engellemesi ve saldırısıyla karşılaştı.

Hem Taksim Meydanı'nı hem de Tünel'e gidecek yolu çevik kuvvet barikadı ve TOMA'larla kesen polis kadınların yürüyüşünü engelledi. Uzun süre barikatın açılması için sloganlarla ve halaylarla bekleyiş devam ederken polis kalkanlar, plastik mermi ve biber gazıyla kadınlara saldırdı. Saldırıya karşı ara sokaklara çekilen kadınlar gece boyunca sokakları terk etmezken bir kısmı da Tophane'ye inerek buradan Eminönü Meydanı'na kadar yolu keserek yürüyüş yaptı.

İzmir Kadın Platformu'nun "Kriz'e şiddete savaşa karşı eşit özgür bir yaşam için geliyoruz" şiarıyla 10 Mart Pazar günü düzenlediği miting için Cumhuriyet Meydanı'nda toplanan kitle Gündoğdu Meydanı'na yürüyerek burada miting gerçekleştirdi.

Ege İşçi Birliği (EİB) ve Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası (DEV TEKSTİL) korteji-ne toplanma alanında müdahale etmeye çalışan platform bileşenleri "erkekler ile katılamazsınız" dayatmasında bulundu. Dayatmaya "Bu yasakçı ve gerici tutumu kabul etmiyoruz, fabrikalarda nasıl omuz omuza mücadele ettiysek alanlarda da omuz omuza olacağız ve birlikte yürüyeceğiz" yanıtı verildi. HDP ve EMEP kortejlerinden çıkarılan erkekler de EİB ve DEV TEKSTİL kortejinde yürüdü.

Mitingde 11 aydır direnen Ege Üniversitesi işçilerinin konuşması ve direnişlerinin 73. günündeki Sibaş işçilerinin mesajı okundu. Platform adına yapılan konuşma eşit özgür bir yaşam için; krize, savaşa, şiddete karşı yan yana gelmeye devam edileceği vurgusuyla sonlandırıldı.

İzmir'de 'Kadınlar Birlikte Güçlüdür' bileşenleri tarafından düzenlenen gece yürüyüşü için ise Alsancak ÖSYM önünde toplanan kadınlar Türkan Saylan Kültür Merkezi önüne kadar yürüyüş yaparak burada açıklama gerçekleştirdiler.

Ankara Kadın Platformu'nun çağrısıyla Sakarya Caddesi'nde gerçekleştirilen 8 Mart eyleminde "Kriz'e, savaşa, şiddete ve eşitsizliğe karşı dayanışmayla güçleniyor, hayatı örgütleyiyoruz" pankartı açıldı. Kadına yönelik saldırılar ve gericiliğin teşhir edildiği açıklamada Flormar direnişi

ve Leyla Güven'in açlık grevi selamlandı. Eyleme İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları da destek verdi.

Konur Sokak'ta eylemlerini sürdüren **Yüksel direnişçileri**, öğlen yaptıkları eylemde "8 Mart kızıldır, kızıl kalacak" vurgusunu öne çıkardı. Nuriye Gülmen, Şengül Ulus, Acun Karadağ, Gülnaz Bozkurt, Nazan Bozkurt ve Mehmet Dersulu polis saldırısıyla gözaltına alındı.

Çorlu'da Bağımsız Kadın Birliği'nin 8 Mart çerçevesinde düzenlediği eylem ve etkinliklerin sonuncusu 10 Mart Pazar günü saat 14.00'te Çorlu Belediye Meydanı'nda gerçekleştirildi. 8 Mart'ın sınıfsal tarihçesinin okunmasıyla başlayan eylem saygı duruşu ve basın açıklamasıyla devam etti. Açıklamada, kapitalist sömürü ve kölelik düzeni teşhir edilerek bunun kadınlara yansımaları ve şiddete dikkat çekildi. Ekonomi krizin etkileri teşhir edilerek "Kadın üzerindeki baskı ve sömürüye karşı birlik olalım" denildi.

Kocaeli Kadın Platformu'nun çağrısı Belediye İş Hanı'nın önünde toplanan kadınlar slogan, zılgıt ve alkışlarla İnsan Hakları Parkı'na kadar yürüyerek burada açıklama yaptı. Kadın grevinin çağrısının yapıldığı açıklamada Flormar direnişinin de bittiği duyuruldu.

Bursa Kadın Platformu'nun çağrısıyla Setbaşı'nda buluşan yüzlerce kadın Orhangazi Parkı'na yürüyüş düzenleyerek burada basın açıklaması yaptı.

Kayseri'de Forum AVM önünde buluşan kadınlar meşalelerle Cumhuriyet Meydanı'na gerçekleştirdikleri yürüyüşle "Mücadele kadınları birleştirir, kadınlar dünyayı özgürleştirir" dedi. BDSP'nin de destek verdiği eyleme Kayseri İşçi Birli-

ğinden işçi kadınlar dövizleriyle katıldı.

İHD İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu, Sıraselviler'de bulunan Taksim Postanesi önünde basın açıklaması yaparak kadın hasta mahpuslara kart gönderdi.

İzmir Barosu'na bağlı avukatlar Alsancak'taki baro önünde toplanarak Kıbrıs Şehitleri Caddesi'nde cübbeli yürüyüş gerçekleştirdiler.

SES Aksaray Şubesi, 8 Mart vesilesiyle İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi önünde basın açıklaması yaparak "Adil, eşit ve özgür bir yaşamın biz kadınların mücadelesi ile kurulabileceğinin farkındayız" dedi.

Kadın Meclisleri ve kadın cinayetlerinde katledilen kadınların aileleri Kadıköy Khalkedon Meydanı'nda gerçekleştirdiği 8 Mart eylemi ile "Öldürülmediğimiz şehirler istiyoruz" dedi.

Çorum Kadın Platformu Çorum Park önünde basın açıklaması düzenledi. Açıklamada küresel sermayenin kadınlar üzerindeki sömürüyü her geçen gün arttırdığına dikkat çekilerek kadınların denetim altına alınmaya çalışılmasına tepki gösterildi.

Aliğa Emek ve Demokrasi Platformu, akşam saatlerinde basın açıklaması düzenleyerek sloganlarla merkezde yürüyüş yaptıktan sonra Petrol-İş binasındaki etkinliğe geçti.

Malatya Demokratik Kadın Platformu tarafından "Kriz'e, şiddete, eşitsizliğe karşı kadınlar mücadele ile özgürleşir" şiarlı basın açıklaması ve müzik dinletisi yapıldı.

Elazığ Hozat Garajı'nda yapılan basın açıklamasında kadınlara baskı ve sömür-

rüden başka bir şey sunmayan kapitalizme karşı kadınların alanlarda olduğu vurgulandı. "Vardık, varız, var olacağız" denildi.

Mersin Kadın Platformu ve Kadınlar Birlikte Güçlü Oluşumu'nun "Haklarımızın peşindeyiz. Bir daha eksilmeyeceğiz" şiarıyla yapmak istediği eylem, Mersin Valiliği tarafından "Geç saatlerde olduğu" gerekçesiyle yasaklandı.

Eğitim Sen Ankara 4 No'lu Şube Sincan Tren İstasyonu önünde yaptığı meşaleli eylemle mücadele çağrısı yaptı. Eyleme Sincan İşçi Birliği de destek verdi.

Antalya Kaş'ta 8 Mart, yaklaşık 100 kadının katılımı ile Kaş meydanında kutlandı.

Sincan Pir Sultan Abdal Kültür Derneğinde (PSAKD) 9 Mart'ta gerçekleştirilen etkinlikte örgütlenme ve mücadele vurgusu yapılırken feministlerin 8 Mart'ın için boşaltmaya çalışması teşhir edildi.

Mamak İşçi Kültür Evi de 10 Mart'ta Menekşe Erbay Parkı'nda 8 Mart etkinliği düzenledi. Konuşmaların ardından müzik dinletisiyle etkinlik sona erdi.

Tokat Dernekler Federasyonu Kadın Kolları İstanbul'da etkinlik düzenledi. Yenidoğan'daki kültür merkezindeki etkinlikte İşçilerin Birliği Derneği (İBD) Tiyatro Atölyesi de 'Grev Başlıyor!' oyununu sergiledi.

Sivas Yıldızeli Yağlıdere Köyü Derneği, 10 Mart'ta İstanbul Kartal'daki Kurfalı Yaşam Kalitesini Yükseltme Kültür Merkezi'nde etkinlik gerçekleştirdi. İBD Tiyatro Atölyesi bu etkinlikte de seçimler ve kadın üzerine hazırladıkları oyunu sergiledi.

KÜRDİSTAN'DA 8 MART

Kürdistan'da kadınlar 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü vesilesiyle alanlara çıkarak eylemler gerçekleştirdi.

Diyarbakır İstasyon Meydanı'nda, Şırnak, Muş, Bitlis, Ağrı Diyardin ve Doğubayazıt, Iğdır, Osmaniye, Antep, Derişim, Van'da gerçekleştirilen eylemlerde 8 Mart'ın bir mücadele günü olduğu vurgulanırken Kürdistan'da gerçekleştirilen katliamlar teşhir edildi. Eylemlerde Öcalan üzerindeki tecrite karşı Leyla Güven'in başlattığı açlık grevini sahiplenme vurgusu öne çıktı.

Dünyada 8 Mart'tan yansıyanlar...

“2018 yılı bir kilometre taşıydı, 2019'da tarih yazıyoruz!”

Böyle haykırıyordu İspanya'da işçi ve emekçi kadınlar, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde. Bu, boş bir söz kalıbı değildi. Mücadele günü 8 Mart'ta “Biz durursak, dünya durur!” şiarı ile İspanya'da 6 milyon işçi ve emekçi kadın 24 saatlik greve gitti. Madrid sokaklarında 350 bin kadının çifte sömürü ve baskıya karşı, eşitlik için sloganları yükselirken, Barcelona'da, Valencia'da 200 binin üzerinde kadın alanlara çıktı. İspanya'da kadınlar 1975 yılında İzlandalı kadınların izledikleri yoldan giderek, 2018 yılında ilk kadın grevini gerçekleştirmişlerdi. Greve 5 milyon kişi katılmıştı.

Arjantin'de 8 Mart'ta kadın grevine 1 milyon kadın katıldı. Ülkenin en ücra köşesine kadar gösteriler düzenlendi. Çoğunluğu 15-30 yaş arasında olan 300 bin kadın Buenos Aires'te yürüyüş düzenledi. Kadınlar, taşıdıkları döviz ve pankartlarla Macri hükümetinin tasarruf politikalarını, kadın cinayetlerini, taciz ve tecavüzü protesto ettire, kürtajin yasallaşmasını talep ettiler.

Şili'de 8 Mart'ta bir araya gelen mücadeleci kadın grupları 10 maddelik bir talep kataloğu hazırlamışlardı. Katalog, kadına yönelik şiddete hayır, insan onuruna uygun konut, faşist diktatörlük döneminde kadınlara karşı işlenen suçların yeniden incelenmesi, cinsiyetçi olmayan eğitim, güvenli legal kürtaj hakkı gibi maddelerden oluşuyordu. 8 Mart'ı önceleyen bir hafta boyunca 200 örgüt 70 şehirde standlar, gösteriler, eylemler, kültürel etkinlikler düzenledi. Bunları, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde Şili'nin başkenti Santiago'da 200 bin kadının katıldığı kitlesel bir yürüyüş taçlandırdı. Bu, Şili tarihinde kadın işçi ve emekçilerin en büyük gösterisi oldu.

Venezuela'da elektrik kesintisine ve ülkedeki gergin politik atmosfere rağmen Caracas'ta devrimci, anti-emperyalist, feminist, chavist binlerce kadın 8 Mart'ta daha fazla söz hakkı ve kürtajin legalleşmesi taleplerini dile getirerek yürüdüler, ABD emperyalizminin yaptırımlarını eleştirdiler.

Meksika'da tüm ülkede yoğun kitlesel gösteriler düzenlendi. Günde 9 kadının aile içi şiddet nedeniyle öldürüldüğü Meksika'da kitlesel gösterilerin basıncı ile hükümet 8 Mart'ta şiddete karşı ilk yardım planını açıkladı.

Kolombiya'daki kadınların gündeminde 8 Mart'ta eşit haklar ve barış vardı.

Peru'da kadınlar 8 Mart'ta “Her şey adalet için!” diyerek yürüdü. Lima'da yürüyüşün yanı sıra iş alanlarında reform tasarısına karşı grevler vardı. 2019 yılında 7 Mart'a değin 29 kadının öldürüldüğü Peru'da “Ni una menos” hareketi de kadın cinayetlerini protesto etti.

Honduras'ta 8 Mart'ta kadın cinayetleri ve katillerin cezazsız kalması protesto edildi. Üniversiteler öğrenciler ve çalışanlar tarafından işgal edildi.

Bangladeş'te ise 8 Mart'ta “eşit miras hakkı!”, “eşit işe eşit ücret!” talepleri yükseltildi.

Fransa, İtalya, Avusturya, Belçika ve Almanya'da da okullarda, belediyelerde kadınlar iş bırakma eylemine gittiler. Hemen tüm kentlerde kitlesel yürüyüşler düzenlendi. Almanya'da 8 Mart'ın tatil günü ilan edildiği Berlin'de 20 bin kişi yürüdü. İsviçre militan ve kitlesel 8 Mart gösterilerine sahne oldu.

Tüm dünyada işçi ve emekçiler kapitalist sömürünün yoğunlaştığı bir süreçten geçiyor. Bir tarafta emperyalist kapitalist kriz ve diğer tarafta krizin sonuçları: sömürü, işsizlik, yoksulluk, yokluk, gerici-lik, militarizm, doğanın tahribatı, gelecek kaygısı...

“Bütünsel bir kriz içindeki küresel kapitalist sistemin dolaysız mağdurlarından biri de dünya ölçüsünde kadınlardır. Kriz kadın sorunu ile kapitalist düzen arasındaki dolaysız bağı açığa çıkarmakta, daha görünür hale getirmektedir. Biz-

zat resmi kurumların sağladığı veriler, iktisadi ve kültürel gelişmişlik düzeyi ve burjuva demokrasisi bakımından en ileri sayılan kapitalist ülkelerde bile kadın sorununun çok yönlü olarak ağırlaştığını ortaya koymaktadır. Bunun bir yanında sömürü koşullarının ağırlaşmasının kadınlar için iktisadi ve sosyal sonuçları, öte yanında burjuva gericiğinin şiddetlenmesinin politik ve kültürel sonuçları var.” (TKİP VI. Kongre Bildirgesi, Ekim, Sayı: 314, Şubat 2019)

Sınıfsal sömürü ve ezilmişlik, işsizlik, yoksulluk, gericilik, militarizm, gelecek korkusu, cinsiyetten kaynaklı baskı ve şiddet, eşitsizlikler kadın işçi ve emekçilerde öfkeye neden oluyor. Kadınlar kitlesel olarak tepkilerini daha yüksek sesle dile getiriyor, talepler ileri sürüyor ve çözüm yolu arıyorlar.

8 Mart 2019 Dünya Emekçi Kadınlar Günü milyonlarca kadının hayatlarında ilk kez sokağa çıkarak taleplerini haykırdıkları bir mücadele günü oldu. Şiarları, talepleri çok çeşitliydi ve bu da çok sayıda kadını örgütlerde ve derneklerde bir araya getirerek, güçlerini birleştirmelerine neden oldu.

Katılım geçen yıllara göre çok daha kitleseldi. Dikkat çeken bir diğer nokta ise genç kadınların eylemlere katılımının yoğunluğu. Kapitalizmin geleceğini çaldığı ve geleceğine sahip çıkmak için mücadeleye dört elle sarılan gençlik kitleleri 8 Mart'ta kadın işçi ve emekçilerle birlikte alanları doldurdu. Doğanın korunması için eylemlerini sürdüren küresel gençlik hareketi (Fridays for future)

kadın hareketini destekleme çağrısı yapmıştı. Bu da kadın ve gençlik hareketini sermaye düzenine karşı ortak bir mücadele ekseninde birleştirdi.

Bu yıl, erkek işçi ve emekçilerin 8 Mart yürüyüşlerine katılmasının bazı çevreler tarafından geçmiş yıllarla karşılaştırıldığında pek sorun edilmemesi dikkat çeken bir başka noktaydı. Geçtiğimiz yıllarda bazı çevrelerce 8 Mart yürüyüşlerine erkeklerin katılmasına karşı çıkılıyor ve erkek emekçilerin yürüyüşlere katılması tartışmalara neden olabiliyordu. Bugün bunun bir sorun olmaktan çıkması sermayenin yoğunlaşan saldırılarını erkek ve kadın emekçiler olarak beraber göğüslemenin kendini dayatmasıyla anlaşılabilir. Bu da giderek birleşik bir mücadele zemininin oluşmasına yol açacaktır.

“... Dünya ölçüsünde kadın hareketi cinsel ezilmişlikle birlikte giderek sosyal ezilmişliği de hedef alarak yayılıyor. ABD'den Brezilya'ya, Türkiye'den Polonya'ya, gerici ve faşist hükümetlerin dizginlemekte zorlandıkları önemli mücadele dinamiklerinden biri olarak ortaya çıkıyor. Doğası gereği bu hareket sınıfsal açıdan heterojen bir niteliğe sahiptir. Fakat bütününde derin bir demokratik öz taşımakta, birçok yerde ve durumda cinsel ezilmişliğe karşıtlık sosyal ezilmişliğe karşıtlık ile iç içe geçmekte, böylece tepkinin sisteme yönelen devrimci bir sınıfsal içerik kazanması kolaylaşmaktadır.” (a.g.y.)

2019'un 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü bunu bir kez daha gösterdi.

Cezayir’de halk sokaklarda...

Genel grev karşısında geri adım ve istifa

A. Vedat Ceylan

20 yıldır Cezayir Cumhurbaşkanı olan Abdülaziz Buteflika’nın 5. kez adaylığının açıklandığı 22 Şubat 2019’dan beri Cezayir’de protestolar devam ediyor. Protestoların hedefindeki Buteflika 2013’te geçirdiği bir kalp krizi sonucu felç kalmıştı ve o günden bu yana kamuoyu önüne nadiren çıkıyordu.

Yokluk ve yoksulluğun cenderesindeki işçi ve emekçiler Abdülaziz Buteflika şahsında sisteme olan öfkelerini sokağa taşımış bulunuyorlar. Sermaye temsilcileri ise ayaklanmaların Abdülaziz Buteflika’ya karşı öfke sınırlarında kalması için ellerinden geleni esirgemiyorlar.

Bugün Cezayir’de yaşananları daha iyi anlayabilmek için Kuzey Afrika’nın bu 41 milyon nüfusluk ülkesinin tarihine kısaca bakmakta yarar var.

Cezayir 1830’da Fransa tarafından işgal edildikten sonra 1962 yılına kadar, 132 yıl boyunca Fransa’nın sömürgesi idi. Sömürgeci-işgalci Fransız emperyalizmine karşı Cezayir halkı defalarca başkaldırdı, ayaklandı. Bu ayaklanmalarda on binlerce Cezayirli hayatını kaybetti.

İkinci paylaşım savaşı yıllarında Fransız emperyalizmi Cezayir’e bağımsızlık vaat ederek, Cezayir’in Fransa’nın yanında savaşa katılmasını sağladı. 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı’nın akibeti belli olur olmaz, işgalci Fransız emperyalizmi Cezayir’de ulusal kurtuluş ümidini kanla bastırdı. 8 Kasım 1945’te, 20 binden fazla Cezayirlinin ölümüne neden olan Setif ve Guelma katliamları gerçekleştirildi. Fransız emperyalizmi bu katliamlarla Cezayir halkının bağımsızlığa dair bütün umutlarını, bir daha yeşermemek üzere, gömdüğünü düşündü.

1950’li yıllara kadar çok dağınık olan ve bir dizi gruptan oluşan ulusal kurtuluş hareketleri, bu yıllardan itibaren sömürgeciliğe karşı birleşmek için harekete geçtiler. Sömürgeciliğe karşı birleşmeden hareketle, adına Birlik ve Eylem İçin Devrimci Komite (CRUA) denilen bir birlik kuruldu. Bir süre sonra, 1954 yılında bu birlik Ulusal Kurtuluş Cephesi (FLN) adını aldı.

FLN’Lİ YILLAR

FLN, işgalci emperyalistlerin beklemediği bir anda, 1 Kasım 1954’te, Cezayir’in birçok bölgesinde, aynı anda otuzdan fazla yerde sabotaj eylemi ger-

çekleştirir. FLN’nin silahlı kolu olan Ulusal Kurtuluş Ordusu’nun (ALN) kuruluşu ilan edilmiş olur. Cezayirli devrimci Cemile’ler bu mücadelenin ürünüdür. Keza aynı şekilde FLN/ALN de Cezayirli devrimci Cemile’lerin ürünüdür.¹

İşgalci Fransız emperyalizmine karşı bağımsızlık savaşı ilan eden FLN, kısa sürede hem kentlerde hem de kırsal bölgelerde güçlenerek halk içinde kök salar. Emperyalist işgalciler, halk içinde kök salan FLN’nin etkisini kırmak ve örgütün kökünü kazımak için “terörle mücadele” adı altında harekete geçerler.

Savaş kızıştıkça toplumdaki bölünmeler derinleşir, ciddi kamplaşmalar yaşanır. Cezayir’de yaşayan bir milyon civarındaki çoğu Fransız Avrupalı ile Cezayirli arasında çıkan çatışmalar, karşılıklı yüzlerce insanın hayatına mal olur.

İşgalciler bir taraftan burada yaşayan Fransızları silahlandırırken, diğer taraftan yerli ajan ve işbirlikçilerini de silahlandırarak FLN’nin üzerine salarlar. On binlerle ifade edilen bu paramiliter haydutlar çetesi, efendileri sömürgeci işgalcilere yaranmak için birbirleriyle yarışır.²

FLN önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelesinin güçlenmesi karşısında çaresizlik yaşayan Fransız burjuvazisi taze kan arayışına girer. O dönem sağcı olan hükümet yerine 1956’da yapılan seçimlerde Guy Mollet’in başını çektiği, 4. Cumhuriyetçiler Koalisyonu olarak da bilinen “Sosyalist Parti”, “Komünist Partisi”nin de desteğiyle, iktidara gelir. Gelir gelmez de asli görevi olan Fransız burjuvazisine hizmet etmek için kolları sıvar. İlk elden Cezayir’e 400 bin asker gönde-

rerek ülkeyi adeta abluka altına alır ve kanlı katliamlara imza atar. Kanlı katliamlara imaj tazeleme girişimleri eşlik eder. “Halkla bütünleşen asker” görüntüleri, yapılan yardımlar vb. basın aracılığı ile propaganda edilir ve yaşanmakta olan savaşın “insani” amaçlı olduğu propaganda edilir.

1956’da savaş bütün şiddetiyle sürerken, ihanet batağındaki Fransa Komünist Partisi, Cezayir’in Fransa’ya bağlı kalmasını savunmakla kalmıyor, Fransa’da işgalciliğe karşı gelişen mücadeleyi bastırmak için parlamentoda çıkarılan “Olağanüstü Hal” lehine oy kullanıyordu.

Bugün protestoların hedefinde olan Abdülaziz Buteflika’nın geçmişi o dönemin ulusal kurtuluş mücadelesine dayanıyor. Buteflika, 2 Mart 1937’de Fas’ta doğdu, 1956’da Ulusal Kurtuluş Cephesi’ne (FLN) katıldı. Bağımsızlığın elde edilmesinden sonra devlet başkanı seçilen Huari Bumedyen’in desteği ile hızlı bir şekilde kariyer basamaklarını tırmandı. 1962’den itibaren Gençlik, Spor ve Turizm Bakanı ve 1963’ten 1979’a kadar Dışişleri Bakanı olarak görev yaptı. Buteflika, 27 Aralık 1978’de Bumedyen’in ölümünden sonra cumhurbaşkanlığına aday oldu fakat askeri destekli Şadli Bencedid başkan oldu. 1974-75’te Buteflika, BM Genel Kurulu’nun başkanlığını yaptı. 1981 yılında, hakkında açılan yolsuzluk soruşturmalarından kaçmak için yurtdışına gitti. 1988’de Cezayir’deki isyanlar sırasında ordunun isyanları kanla bastırma tutumunu kınayarak Cezayir’e yeniden dönmenin yolunu açtı. 1989’da Cezayir’e geri döndü ve tekrar FLN’nin

başına geçti. Geri dönüşü ve FLN’nin başına geçmesi İslamcı parti Hamas tarafından açıkça desteklendi.

Selefi Huari Bumedyen’in İslamcı sosyalizm söylemlerini de kullanan Buteflika, FLN’nin başında ve Hamas’ın da desteği ile 1999’da Cezayir Cumhurbaşkanı’na ilk adımını atmış oldu.

20 yıldır cumhurbaşkanlığı koltuğuna yapışan Abdülaziz Buteflika, son iki seçimde seçimleri manipüle etmekle de itham edildi. Manipülasyonların yanı sıra İslamcı Hamas’la kurduğu koalisyonla bugüne kadar iktidarda kalabildi.

KİTLELERİN SOKAĞA TAŞAN ÖFKESİ VE GENEL GREVİN ETKİSİ

8 Mart 2019’da Cezayir genelinde 15 milyon insan sokağa çıkarak, Buteflika’yı ve onun şahsında açlığı, yokluğu, rüşveti ve yolsuzluğu protesto etti. Protestocular arasında Cezayir ulusal kurtuluş mücadelesinde sembolleşen, giyotine kahkahaları ile meydan okuyan, şimdilerde 83 yaşında olan, Cezayir’in devrimci Cemile’si Cemile Buhayrat da vardı.

Cenevre’de bir hastanede tedavi gören Buteflika’ya karşı hastane önünde gösteri yapan Cezayirli ve sınır tanımayan hukukçular, Buteflika’nın karar verme yetisinde olmadığını söyleyerek, karar verme yetkisinin alınmasını ve kendisine vasi tayin edilmesini talep ettiler.

Bu tartışma ve gösterilerin tozu dumani arasında Buteflika’nın Cezayir’e geri döndüğü haberleri gelmeye başladı.

Ardından ülkede 5 günlük genel grev ilan edildi.

Yapılan genel grev çağrısının hemen ardından, Cezayir devlet ajansı APS Buteflika’nın adaylığını geri çektiği, başkanlık seçimlerinin yıl sonunda anayasa reformu için toplanacak olan ulusal konferansın hemen ardından düzenleneceği haberini verdi. Bu haberlere Başbakan Ahmed Uyahya’nın istifası eşlik etti.

CEZAYİR KENDİ GEÇMİŞİNİ SORGULUYOR VE GELECEĞİNİ ARIYOR

Cezayir halkı Buteflika rejimine karşı korkularını isyana çevirmiş bulunuyor. Yapılan genel grev çağrısı işçi ve emekçilerin tepkilerini bir üst aşamaya çıkardıklarını gösteriyor. Burjuvazi ise yaptığı yeni manevralarla kitle hareketini ve sı-

nıfın genel grev hareketini dizginlemeye çalışıyor.

Ancak, Cezayirli yazar Kamel Daoud'un söylediği gibi, "Korku duvarı yıkıldı, Cezayir geçmişini sorguluyor, geleceğini arıyor."

Bir yandan ordunun halkın yanında olduğu algısı yaratılırken (gösterilerde "asker-halk el ele" sloganı bu nedenle üretildi), diğer taraftan yeni diyalog manevralarıyla milyonların hareketi dizginlenmeye çalışılıyor. Ancak Cezayir baharı daha yeni başladı. Toplum uyandı ve işçiler sahnede. Büyük ölçüde apolitize olan insanlar tekrar siyasileşiyor.

Şaşırtıcı olmayan bu gelişmelerin arka planında şöyle bir dünya tablosu vardır ve bu, her geçen gün ağırlaşmakta, yeni yeni kitle hareketlerine yol açmaktadır:

"Dünya ölçüsünde ekonomik-sosyal sorunlardaki sonu gelmez ağırlaşma ve çalışan yığınların kazanımlarının sistemli biçimde gasp edilmesi, otuz yıldır sürmekte olan kapitalist ekonomik bunalımla sıkı sıkıya bağlantılıdır. Ekonomik bunalım 1970'li yılların ortasında patlak verdi. Emperyalist metropoller de dahil tüm dünyayı kasıp kavuran neo-liberal saldırı ise kısa bir arayla 1980'lerin başında onu izledi. Tam da bunalımın faturasını çalışan yığınlar ödetmenin bir yolu olarak. Saldırı o zamandan bugüne kesintisiz biçimde devam etmekle kalmadı, '89 yıkılışının sağladığı yeni uygun koşullarda, yeni bir düzeye çıktı, yeni biçimler ve boyutlar kazandı. Emperyalist küreselleşme politikaları bunun ifadesi oldular. Böylece II. Dünya Savaşı'nı izleyen dönemde emperyalist metropollerde işçi sınıfını ve emekçileri dizginlemede önemli bir rol oynayan 'sosyal devlet'in de sonu geldi. Kuşkusuz 'sosyal barış'ın da." (Tunus ve Mısır: Devrim için dersler, **Ekim**, Sayı: 272, Nisan 2011)

Cezayir'deki gelişmeler de kendisini çevreleyen sorunlardan bağımsız değildir. Cezayir'de sosyal durgunluk döneminin sonuna gelinmiş, düzen kolay kolay tesis edilemeyecek oranda yara almış durumdadır.

Cezayir burjuvazisi yeni bir manevra yapmış bulunuyor. Yaşanan gelişmeler gösteriyor ki, bütün mesele, mücadele içinde siyasileşen bu kitleye kimin önderlik edeceği ve buna bağlı olarak hareketin hangi yöne evrileceğinde düğümleniyor.

Notlar:

¹ Cezayir ulusal kurtuluş mücadelesinde sembolleşen Cezayirli devrimci Cemile Buhayrad.

² İç savaşta paramiliter güç olarak kullanılan bu işbirlikçilerin bir kısmı bağımsızlıktan sonra kaderine terk edildi, bir kısmı da Fransa'ya götürülerek açlık ve yoksullukla baş başa bırakıldı.

Verilecek oyumuz yok, sorulacak hesabımız var!

Bir tarafta AKP çatısı altında birleşmiş dinci gerici ile faşist MHP'nin ittifakı, diğer tarafta sözde "muhalafet" partileri... Tümü de çürümüş ve köhnemiş bu düzenin çarkları dönsün diye uğraşıyorlar.

Düzen partileri oyumuzu istiyor. Çaldıkları geleceğimize, kararttıkları hayatlarımıza karşılık oy istiyorlar.

Bizleri kirli savaşlarda asker olarak, ücretli-ücretsiz köleler olarak kullanmak için oy istiyorlar. Dinci-faşist koalisyonlarına dolgu malzemesi yapmak için oy istiyorlar. Ekonomik krizin faturasını bizlerin sırtına yüklemek için oy istiyorlar. Uysal köleler, itaat eden "dindar ve kindar" bir gençlik yaratmak için oy istiyorlar.

Bir tarafta AKP çatısı altında birleşmiş dinci gerici ile faşist MHP'nin ittifakı, diğer tarafta sözde "muhalafet" partileri... Tümü de çürümüş ve köhnemiş bu düzenin çarkları dönsün diye uğraşıyorlar.

ONLAR ZENGİNLİKLERİNE ZENGİNLİK KATIYOR!

Paralı eğitim uygulamaları her geçen gün artarken, eğitim masraflarımızı karşılayamadığımız için çalışmak zorunda kalıyoruz. Ücretsiz olması gereken barınma, yol, yemek ve eğitim materyallerimiz parayla satılıyor ve her geçen gün pahalılaşıyor. Son beş yılda 1 milyon 100 bin arkadaşımız eğitim masraflarını karşılayamadıkları için okullarını bırakmak zorunda kaldı. İşsizler ordusu her geçen gün büyüyor.

Merve Çavdar, Ersin Turhan ve daha nice arkadaşımız atanamadığı, gelecek-

siz bırakılmaya çalışıldığı için yaşamına son verdi. Hıdır, Samet ve Semih ise eğitim masrafları için çalışırken iş cinayetlerinde katledildi.

Bize geleceksizliği dayatanlar bizlerden oy istiyorlar. Eğitim masraflarımız için günün 2 saatini okulda 5 saatini işte çalışarak geçirdiğimiz halde bizlere "burs almayın, bedavacılığa alışmayın" diyenler bizlerden oy istiyor.

Akademiden ilerici muhalif hocalarımızı birer birer ihraç ederek eğitimin her geçen gün daha da niteliksizleşmesine neden olanlar bizlerden oy istiyor.

Üniversitelerimizi daha fazla rant alanı açmak ve birliğimizi engellemek için bölenler bizlerden oy istiyor.

Merve'yi, Ersin'i, Hıdır'ı, Semih'i unutma! Geleceğimizi çalan düzenden hesap sormak için verilecek oyumuz yok, sorulacak hesabımız var!

Onlar bizlerden oy isterken, zenginliklerine zenginlik katmaya devam ediyorlar. Bizim payımıza düşen ise derinleşen bir yoksullaşma oluyor.

Onlar bizlerden oy isterken, emperyalistlerin hizmetinde kardeş halklara karşı kirli savaşların suç ortaklığını yapıyorlar.

Onlar bizlerden oy isterken, "işsizlik değil nitelik sorunu var" derken, on kişilik işe 12 bin kişi başvuruyor. KPSS'de birinci olan öğretmen adayı mülakatta

eleniyor.

Onlar bizlerden oy isterken, işleri ve onurları için direnen işçi ve emekçilerin grevlerini yasaklıyorlar, işçi ve emekçileri katledenleri yasalar ile koruyorlar.

İşte bütün bunlara karşı, özgürlüğümüz ve geleceğimiz için, düzen partilerine verilecek oyumuz yok, sorulacak hesabımız var.

Nasıl mı hesap soracağız? Düzen partilerine oy vermeyi reddederek, geleceğimize sahip çıkarak! Parlamentosu, ordusu, polisi, adaleti, eğitim kurumları vb. ile sermaye devleti ve onun tek adam diktatörlüğü, her şeyiyle çürümüş ve koşmuş bu düzeni ayakta tutmak için çalışıyor. İşçiler, emekçiler, gençleri, kadınları baskı ve terörle sindirmeye çalışıyor. Bu düzende örgütlenmek ve direnmek dışında bir hesap sorma biçimi yoktur.

Tüm dünyada gençlik hesap sormak için ayaktadır. Fransa'da, Arnavutluk'ta, Avusturalya'da, Hollanda'da, Latin Amerika'da, İtalya'da, Almanya'da, Belçika, İsviçre'de krize, iklim politikalarına, eğitim alanındaki saldırılara ve kapitalist yıkıma karşı özgürlükleri ve gelecekleri için dersleri boykot ediyor, üniversiteleri işgal ediyor, sokakları zaptediyor.

Özgürlüğümüz ve geleceğimiz için düzen partilerine oy verme hesap sor!

DEVİRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ

Gen tasarımı ya da zenginler için “üstün ırk” yaratmak!

M. İlkan

Bilim insanları yaklaşık 70 yıl önce insan DNA'sını keşfetti ve onun nasıl işlediğini çözdü. Son yıllarda da “genetik mühendisliği” alanında yapılan çalışmalar hayli ilerledi, artık “DNA'ya müdahale etme” gibi kapitalizm koşullarında oldukça tehlikeli ve tartışmalı bulunan bir aşamaya geldi. Genetik mühendislik alanında yapılan çalışmaların özellikle 1980 yılından bu yana gelişimi, beraberinde “insanlığın geleceği” konusunda endişe yaratmaya başladı.

GEN TASARIMININ İLK EVRESİ

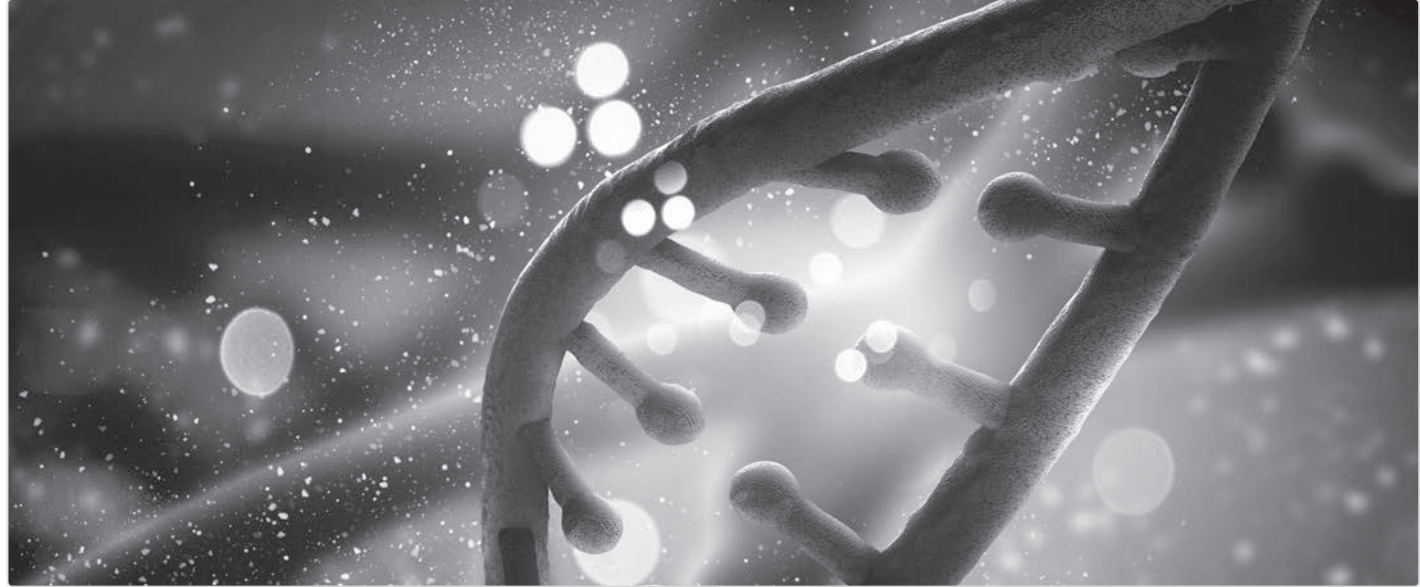
İlk olarak 1980 yılında genetik hastalıkları tedavi etme üzerine deneyler yapan bilim insanları, ilk denemede başarısız olsalar da, 1990 yılında nadir görülen bir gen hastalığını tedavi etmeyi başardılar. Bu önemli gelişme sayesinde kalp hastalıkları, Alzheimer ya da yüksek tansiyon gibi hastalıkların tedavisi için araştırmaların önü açıldı.

Bu ilk başarı üzerinden deneyler sürerken, bazı bilim insanları “genler düzenlenebiliyorsa neden sadece tedavi amacıyla kullanılabileceğini” sorgulayarak, çalışmalarını bir adım ileri taşıdılar. Yalnızca hastalıklı genlere müdahale etmekle yetinmeyip, genleri düzenlemeyi de hedeflediler. 2004 yılından bu yana bu alanda yürütülen çalışmalar, fareler üzerinde yapılan deneylerde ilk sonuçlarını verdi. Laboratuvar ortamında genetiği tasarlanan bir farenin, normal bir fareye göre uzun saatler durmaksızın koşması, sadece bir nefeslik dinlenmenin ardından yeniden koşmaya devam etmesi sağlandı. Yanı sıra, normalden iki-üç kat daha kaslı fareler geliştirildi.

Altı yılı aşkın bir süre önce icat edilen “Crispr-Cas9” teknolojisi sayesinde insan DNA'sı üzerinde de değişiklikler yapılabildi. Kötü genler çıkarılıp yeni genler eklenebildi. Bu teknolojinin günümüzde kanser gibi kalıtsal hastalıklar taşıyan çocukların tedavisinde kullanıldığı belirtiliyor.

Gen tasarımının “somatik gen düzenlemesi” çalışmaları canlıların üreme hücreleri dışındaki hücrelerinde yapıldı. Sadece genlerine müdahale edilen hastayı iyileştirme ya da genetiğini değiştirme sınırında kaldı.

Çalışmalar bu kadarıyla bile tartışma konusu oldu. Geçtiğimiz yıllarda Avrupa

Konseyi bünyesinde bir sözleşme hazırlanarak, insan genleriyle oynanması yasaklandı. Sadece genetik hastalıkların tedavisi için yapılacak çalışmalara izin verildi. Fakat birbirleriyle çok yönlü bir hegemonya mücadelesi içinde olan ABD ve Çin'de gen tasarımı üzerine çalışma yapılması yasaklanmadı. Gen tasarımı konusunda en çok çalışma bu iki ülkede yapılıyor.

NESİLDEN NESLE GENETİK MÜDAHALE

Bu iki ülkede çalışmaları sürdüren bilim insanlarının gündemi, ‘germline gen düzenlemesi’ denilen yeni bir teknik. Gen tasarımı çalışmalarını üreme hücreleri üzerinde de yapmaya, böylece sadece hastanın genlerine değil, ondan doğacak çocukların genlerine de müdahale etmeye çalışıyorlar.

Pek çok bilim insanına göre “germline gen düzenlemesi”ni yapabilmek için henüz erken olsa da, Çin'deki laboratuvarında konu üzerine çalışan He Jiankui adlı araştırmacı, 2018 yılının Kasım ayında tüp bebek yöntemiyle dünyaya gelen ikiz kız bebeklerin DNA'larını farklı bir yöntemle değiştirdiğini duyurdu.

ABD merkezli *The Associated Press*'in yayınladığı habere göre, daha önce ABD'de çalışma yapan ve ülkesine dönen He Jiankui, ülkede oldukça yaygın olan AIDS hastalığıyla mücadele için, AIDS'e yol açan HIV virüsü üzerine çalışmalarını sürdürdü. Bu kapsamda, HIV virüsü taşıyan erkeklerden alınan spermle döllenen embriyonların genetiğini değiştirdi ve HIV virüsünün hücreye girişine izin

veren bir protein olan CCR5 genini devre dışı bırakmayı başardı.

ABD'li bir doktorun da katıldığı deneyler sonucunda dünyaya gelen genetiği değiştirilmiş ikiz kız bebeklerine Lulu ve Nana isimleri verildi. Lulu ve Nana'nın yaşamları boyunca hiç AIDS olmayacakları, hatta onların çocuklarının da olmayacağı belirtildi.

HAWKİNG UYARDI: “ÜSTÜN İRK” YARATACAKLAR

Bilim dünyası tarafından temkinli yaklaşılan He'nin deneyine dair açıklanan sonuç genetik bilimi ve etik açısından yeni tartışmalar doğurdu. İnsanlar üzerinde deney yapmak eleştiri konusu edildi. Fakat konunun dikkat çeken asıl yönü, gen tasarımındaki ilerlemenin yaratacağı olası toplumsal sonuçlar oldu. Zira çalışmalar ilerledikçe, “germline gen düzenlemesi”nin yalnızca hastalıklar için değil, istenilen türde fiziki özelliklere sahip insanların tasarımı için de kullanılması öngörülüyor. Bununla birlikte toplumda genetik olarak diğerlerinden üstün yeni elit bir kesimin ortaya çıkacağı dile getiriliyor.

2018'in Mart ayında yaşamını yitiren ünlü fizikçi Stephen Hawking, ölmeden önce yaptığı son çalışmalarında, genetik mühendisliği alanındaki bu gelişmelere dikkat çekiyor. Hawking, son çalışmalarının derlendiği ve ölümünden sonra, 2018 Ekim'inde yayınlanan *Büyük Sorulara Kısa Cevaplar* (Brief Answers to the Big Questions) adlı kitabında yer alan bir makalesinde, insanlığın bu yüzyıl içinde

genetik mühendislikte oldukça ilerleyeceğini ve ortaya genetiğiyle oynanmış süper insanların çıkacağını dile getiriyor. Hawking, insanlar üzerinde genetik oynamaların devletler tarafından yasaklanacağını fakat zenginlerin genetik mühendislikten faydalanma hırsından vazgeçmeyeceğini belirtiyor. Ayrıca, “Bu tür insanlar ortaya çıktığında, geliştirilmemiş insanlarla ilgili önemli siyasi sorunlar olacak. Sıradan insanların soyu tükenecek ya da önemsiz hale gelecekler. Onlar yerine kendi kendilerini tasarlayan bir ırk olacak. İnsan ırkı kendilerini yeniden tasarlayabilirse, muhtemelen yayılacaklar ve diğer gezegenlerle yıldızlarda kolonileşecekler” diye ekliyor.

YA “KAPTAN AMERİKA” GERÇEK OLURSA?

Genetik mühendislikte yapılan çalışmalar Hawking'in öngördüğü türden distopik sonuçlara varır mı bilinmez. Fakat kapitalizmin bilim üzerindeki tahakkümü düşünülürse, gelecekte zenginler için bebek tasarlamının önünde bir engel olmadığı anlaşılabilir.

Öte yandan, emperyalist dünyanın hegemon güçleri ABD ve Çin'in genetik mühendislik alanında böylesi çalışmaların önünü açması, “süper insan”ların yanı sıra “süper asker”lerin yaratılmasının da gelecek planları arasında olduğuna dair kuşku uyandırıyor. Belki de Marvel'in çizgi roman ve film karakteri “Kaptan Amerika” gerçek hale getirilmeye çalışılıyor, kim bilir...

Bijî Newroz û azadi!

“İşçilerin birliği halkların kardeşliği” Şiarıyla

**Newroz'da mũcadele
alanlarına!**